

P7_TA(2013)0431

Inimõigused Saheli piirkonnas

Euroopa Parlamendi 22. oktoobri 2013. aasta resolutsioon inimõiguste olukorra kohta Saheli piirkonnas (2013/2020(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ÜRO ja Aafrika peamisi inimõiguste konventsioone ja lepinguid, sealhulgas inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika hartat,
- võttes arvesse konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta (CEDAW) ja selle fakultatiivprotokolli,
- võttes arvesse inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika hartale lisatud protokolli naiste õiguste kohta Aafrikas,
- võttes arvesse 17. juulil 1998 vastu võetud ja 1. juulil 2002 jõustunud Rooma statuuti,
- võttes arvesse 23. juunil 2000 allkirjastatud ja 22. juunil 2010 läbi vaadatud Cotonou lepingut,
- võttes arvesse nõukogu 25. juuni 2012. aasta järeldusi inimõigusi ja demokraatiat käsitleva ELi strateegilise raamistiku ning inimõigusi ja demokraatiat käsitleva ELi tegevuskava kohta ning nõukogu 25. juuli 2012. aasta otsust, millega nimetatakse ametisse Euroopa Liidu inimõiguste eriesindaja¹, ja nõukogu 18. märtsi 2013. aasta otsust, millega nimetatakse ametisse Euroopa Liidu eriesindaja Sahelis², eelkõige inimõiguste artikleid tema mandaadiga seoses,
- võttes arvesse nõukogu järeldusi Saheli piirkonna, eelkõige Mali kohta, sealhulgas nõukogu 21. märtsi 2011. aasta järeldusi Saheli julgeolekut ja arengut käsitleva ELi strateegia kohta, ning hilisemaid järeldusi, sealhulgas 2013. aasta 17. ja 31. jaanuari, 18. veebruari, 22. aprilli, 27. mai ja 24. juuni järeldusi,
- võttes arvesse ÜRO deklaratsiooni naiste ja laste kaitse kohta hädaolukorras ja relvastatud konfliktides ning ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone 1325 (2000) ja 1820 (2008) naiste, rahu ja julgeoleku kohta,
- võttes arvesse nõukogu 14. juuni 2011. aasta järeldusi ELi laiaulatusliku lähenemisviisi näitajate kohta naised, rahu ja julgeolekut käsitlevate ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide 1325(2000) ja 1820(2008) rakendamiseks ELi poolt,
- võttes arvesse ELi inimõigustealaseid suuniseid,
- võttes arvesse ELi suuniseid, milles käsitletakse naiste- ja tüdrukutevastast vägivalda ja võitlust nende igasuguse diskrimineerimise vastu,

---

¹ ELT L 200, 27.7.2012, lk 21.

² ELT L 75, 19.3.2013, lk 29.

- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone ning ÜRO peasekretäri ja ÜRO inimõiguste ülemvoliniku aruandeid Saheli piirkonna ja eelkõige Mali kohta,
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri aruannet ÜRO Julgeolekunõukogule olukorra kohta Saheli piirkonnas, mis avaldati 14. juunil 2013, ning sellele lisatud Sahelit käsitlevat ÜRO integreeritud strateegiat,
- võttes arvesse ÜRO 2013. aasta inimarengu aruannet,
- võttes arvesse Euroopa Komisjoni humanitaarabi rakenduskavasid Saheli piirkonna jaoks,
- võttes arvesse 15. mail 2013 Brüsselis toimunud rahvusvahelise rahastajate konverentsi „Together for a new Mali” (üheskoos uue Mali suunas) kaasesistujate järeldusi,
- võttes arvesse Euroopa Liidu, ÜRO peasekretäri büroo Saheli eriesindaja ja ÜRO soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste edendamise agentuuri algatusel 9. aprillil 2013 Brüsselis toimunud kõrgetasemelist konverentsi naiste juhtrolli kohta Saheli piirkonnas,
- võttes arvesse ELi tegevuskava soolise võrdõiguslikkuse ja naiste mõjuvõimu suurendamise kohta arengukoostöös (2010–2015),
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri 8. aprilli 2013. aasta aruannet ÜRO Julgeolekunõukogule Lääne-Sahara kohta, eelkõige selle viidet Lääne-Sahara ja Saheli piirkonna olukorra vastastikusele seotusele, ning võttes arvesse Euroopa välisteenistuse koostatud Saheli julgeolekut ja arengut käsitlevat strateegiat, eelkõige selle kinnitust, et Saheli probleemid on piiriülesed ja üksteisega tihedalt seotud ja et ainult piirkondlik lähenemisviis ning terviklik strateegia, mis hõlmab ka Magribi naaberriike, võimaldab teha kõnealuses piirkonnas edusamme,
- võttes arvesse eriraportööri 28. veebruari 2013. aasta aruannet, milles käsitletakse piinamist ja muud julma, ebainimlikku või alandavat kohtlemist või karistamist ja mis seondub tema missiooniga Marokosse, sealhulgas Lääne-Saharasse,
- võttes arvesse oma 25. novembri 2010. aasta resolutsiooni olukorra kohta Lääne-Saharas¹,
- võttes arvesse oma 13. detsembri 2012. aasta resolutsiooni aastaaruande kohta inimõiguste ja demokraatia kohta maailmas 2011. aastal ja Euroopa Liidu poliitika kohta selles valdkonnas²,
- võttes arvesse oma 7. veebruari 2013. aasta resolutsiooni ÜRO inimõiguste nõukogu 22. istungjärgu kohta³,
- võttes arvesse oma 16. veebruari 2012. aasta resolutsiooni ÜRO inimõiguste nõukogu

---

¹ ELT C 99 E, 3.4.2012, lk 87.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0503.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0055.

19. istungjärku käsitleva Euroopa Parlamendi seisukoha kohta¹,

- võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja aastaaruannet Euroopa Parlamendile ühise välis- ja julgeolekupoliitika kohta, mille nõukogu kinnitas 4. oktoobril 2012,
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
  - võttes arvesse väliskomisjoni raportit ja arengukomisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamusi (A7-0325/2013),
- A. arvestades, et Saheli piirkond on üks maailma vaeseimaid piirkondi, kus esineb tõsiseid probleeme seoses inimõiguste, õigusriigi, julgeoleku ja relvastatud konfliktide ning samuti majandusliku ja ühiskondliku arenguga; arvestades, et nimetatud piirkonna ülim vaesus peegeldub ka ÜRO 2012. aasta inimarenguindeksis, mille kohaselt paigutatakse Niger (186.), Tšaad (184.), Burkina Faso (183.) ja Mali (182.) kuue maailma vähim arenenud riigi hulka;
- B. arvestades, et üks piirkonna määravaid iseloomulikke omadusi, mis on tingitud peamiselt poliitilisest ebastabiilsusest, vaesusest ja turvamata piiridest, on ülekanduv mõju, mis põhjustab ühiseid inimõigustealaseid probleeme kogu Saheli piirkonnas; arvestades, et see iseloomulik omadus tingib vajaduse hästi kooskõlastatud ja tervikliku, kogu Saheli majandusgeograafilist piirkonda hõlmava käsituse järele;
- C. arvestades, et demokraatia, rahu ja hea valitsemistava saavutamine on Saheli piirkonna riikide otsustavalt tähtis ülesanne; arvestades, et need riigid peavad hakkama edendama inimõigusi ja põhivabadusi, kaotama naiste ja vähemuste diskrimineerimise ning edendama haridust ja etnilist lepitusprotsessi;
- D. arvestades, et käesoleva resolutsiooni kohaldamisala hõlmab ELi Saheli piirkonna strateegias määratletud riike, eelkõige Mauritaaniat, Malit, Nigerit ja olulist osa Burkina Fasost ja Tšaadist; arvestades, et Saheli piirkonna laiem geograafiline ja ökoloogiline määratlus on samuti väga oluline seoses nimetatud piirkonna ühiste inimõigustealaste probleemidega, mis tulenevad konfliktist ja mitmetest inimeste turvalisusega seotud puudustest, sh ebakindlast olukorrast; arvestades, et käesolevas raportis käsitletakse ka inimõiguste olukorda end ise mittevalitseval Lääne-Sahara territooriumil ja Tindoufi laagrites;
- E. arvestades, et emade suremuse määr Malis, hinnanguliselt 1100 surma 100 000 elussünni kohta, on ÜRO andmetel maailma kõrgeim näitaja; arvestades, et ÜRO 2013. aasta inimarengu aruandes tuuakse Nigerit ja Malit esile riikidena, kus on eriti kõrge alla 5-aastaste laste suremuse määr, mis ulatub rohkem kui 200 surmani 1000 elussünni kohta, ning emadel puudub nendes riikides igasugune haridus; arvestades, et Maailmapanga hinnangul on Nigeris ja Malis algkoolis käijate määr maailma kehvimate hulgas, olles vastavalt 62% ja 63%; arvestades, et ÜRO hinnangul kannatas 2012. aasta ränge toidu ja toitumisega seotud kriisi tõttu Saheli piirkonnas ja Lääne-Aafrikas 18 miljonit inimest; arvestades, et komisjoni hinnangul kannatab 2013. aastal piirkonnas endiselt 10,3 miljonit inimest toiduga kindlustamatuse all, sealhulgas 4,2 miljonit malilast, ning 1,4 miljonit alla 5-aastast last kannatab tõsise akuutse alatoitluse ja 3,1

---

¹ ELT C 249 E, 30.8.2013, lk 41.

miljonit last mõõduka akuutse alatoitluse all; arvestades, et komisjon on aidanud kaasa Saheli vastupanuvõime algatusele (AGIR–Sahel) ning andnud aastatel 2012–2013 517 miljonit eurot humanitaar- ja arenguabiks;

- F. arvestades, et osal nende riikide elanikkonnast puudub igasugune juurdepääs tervishoiule; arvestades, et elanikkond kannatab paljude endeemiliste haiguste, nt koolera, meningiidi, leetrite ja HIV/AIDSi all; arvestades, et HIV/AIDSi tagajärjel hukkunute arv on kõrge – Tšaadis 11 000, Burkina Fasos 7100, Malis 4400 ja Nigeris 4300 surma aastas;
- G. arvestades, et Saheli piirkonna riikides leidub rikkalikult loodusvarasid, sealhulgas naftat, kulda ja uraani, kuid nende kaevandamisest saadavat tulu ei suunata piisavalt uuesti kohalikku majandusse, et võimaldada nende riikide arengut;
- H. arvestades, et kodusõjad ja etnilised konfliktid põhjustavad elanike ümberasustamist ja põgenikelaagrite loomist, näiteks Mentao põgenikelaager Burkina Fasos, Mangaize Nigeris, M’Bera Mauritaanias ja Breijing Tšaadis; arvestades, et elu- ja hügieenitingimused nendes laagrites on õõvastavad;
- I. arvestades, et viimased 20 aastat on valimised toimunud Malis korrapäraselt ning et enne riigipööret peeti seda riiki suhteliselt edukaks demokraatiaks Aafrikas;
- J. arvestades, et Mali kriis on mitmetahuline ning seda ei saa taandada etnilisele konfliktile; arvestades, et tuareegide mässe ja püüdlust Põhja-Mali iseseisvuse või suurema autonoomia poole kasutasid ära relvastatud džihaadirühmitused, kellest said 2012. aasta alguses ilmaliku Azawadi Rahvusliku Vabastusliikumise (MNLA) liitlased ja kes selle hiljem kõrvale tõrjusid, arvestades, et need rühmitused, eelkõige Ansar Dine, Islamistliku Maghrebi al-Qaeda (AQIM) ja Lääne-Aafrika jumaliku terviklikkuse ja džihaadi liikumine (MUJAO) kasutasid ära hilisemast Bamako riigipöördest tulenevat ebastabiilsust ja laiaulatuslikumat piirkondlikku ebastabiilsust ning neid toetati Liibüas asuvatest kontrollimata relvavarudest; arvestades Mali riigi eksistentsi ähvardavat ohtu ja süstemaatilisi inimõiguste rikkumisi riigi põhjaosas, otsustasid Prantsuse armee ning Aafrika ja ÜRO väed sekkuda, et teha lõpp äärmusrühmituste toimepandud hirmutegudele ja inimõiguste rikkumisele, taastada demokraatia ja õigusriik ning Mali riigivõimu autoriteet ning tagada taas inimõiguste austamine; arvestades, et 18. juunil 2013 allkirjastati Mali valitsuse ja mässuliste vahel esialgne rahukokkulepe; arvestades, et olukord Malis nõuab lahendust, mis ei piirdu pelgalt julgeolekuohtude kõrvaldamisega ning hõlmab rahvusvahelise üldsuse pikaajalist pühendumist ja otsustavat tegutsemist sügavalt juurdunud poliitiliste, arengu- ja humanitaarprobleemide lahendamiseks;
- K. arvestades, et terroristlike rühmituste kohalolek Saheli piirkonnas on pantvangide võtmise ja rünnakute tõttu toonud kaasa suure julgeolekualase ebastabiilsuse kogu piirkonnas; arvestades, et Saheli piirkond on Ladina-Ameerika kuritegelike rühmituste uimastite salakaubaveo transiitlala ja et uimastikaubitsejad on sageli seotud terroristlike rühmitustega, kes tagavad transiidi kindluse; arvestades, et need kaubitsejad on üks ebastabiilsuse allikaid nii Saheli piirkonna kui ka salakaubaveo sagedaseks lõppsihtkohaks oleva Euroopa Liidu jaoks;
- L. arvestades, et Saheli piirkonna valitsused peavad kriisi püsiva lahenduseni jõudmiseks kaasama asjaomase elanikkonna; arvestades, et eeskätt naiste osalemine Saheli kriisi

- lahendamisel on vajalik tingimus pikaajalise stabiilsuse saavutamiseks; arvestades, et võitlemine karistamatuse vastu, sealhulgas konflikti ajal soolise vägivalda toimepanijate karistamatuse vastu on piirkonna stabiilsuse ja püsiva rahu kindlustamiseks ülioluline;
- M. arvestades, et EL on pööranud Saheli piirkonnale üha suuremat tähelepanu, mida näitab ELi Saheli piirkonna julgeoleku- ja arengustrateegia vastuvõtmine 2011. aastal, ELi ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) suutlikkuse suurendamise missiooni (EUCAP Sahel Niger) käivitamine 2012. aasta juulis ja ÜJKP väljaõppemissiooni (EUTM) käivitamine Malis 2013. aasta veebruaris, ning Saheli piirkonna jaoks Euroopa Liidu eriesindaja ametisse nimetamine; arvestades, et 18. märtsil 2013 vastu võetud uue Euroopa Liidu eriesindaja mandaat hõlmab ka tugevat inimõiguste komponenti;
- N. arvestades, et keerulised ja läbipõimunud probleemid nõuavad terviklikku ja kooskõlastatud käsitust, milles kasutatakse täielikult kõiki ELi vahendeid ja poliitikavaldkondi ning ühendatakse ELi eesmärgid kriisijuhtimise, julgeolekusektori, arengukoostöö ja keskkonna jätkusuutlikkuse valdkonnas ELi jõupingutustega inimõiguste, demokraatia toetamise ja õigusriigi valdkonnas; arvestades, et piirkonda käsitlev laiahaardeline strateegia peaks hõlmama oluliste volinike, näiteks arengu ja humanitaarabi voliniku, Euroopa välisteenistuse, ELi inimõiguste eriesindaja, Sahelisse nimetatud ELi eriesindaja ja muude oluliste ELi eriesindajate, ELi terrorismivastase võitluse koordinaatori ja ELi liikmesriikide vahelist tõhusat kooskõlastamist, mis toimub liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresidendi kaudu; arvestades, et praeguse kriisi tulemuslik lahendus peab hõlmama majandus- ja sotsiaalpoliitikat, mille eesmärk on parandada rahva elatustaset;
- O. arvestades, et ELi poliitika peaks eelkõige keskenduma maaelu arengule ja põllumajandusele, et tagada toiduga kindlustatus, mis on panus Sahara-taguse Aafrika jätkusuutlikku sotsiaal-majanduslikku arengusse; arvestades, et Euroopa Komisjon partnerluses ÜRO humanitaarasjade koordinatsioonibüroo (UNOCHA), ÜRO Lastefondi (UNICEF), ÜRO ja ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametiga ning Maailma Toiduprogrammiga teiste seas panid aluse algatusele AGIR-Sahel, millega püütakse ELi laiaulatusliku lähenemisviisi raames suurendada organisatsioonidevahelist koostööd Saheli piirkonna toidukriisi lahendamisel; arvestades, et partnerid määrasid 750 miljonit eurot minimaalseks investeeringuks, millega tagada sotsiaalsed turvaabinõud kõige haavatavamate kaitsmiseks edaspidiste põudade ilmnemisel;
- P. arvestades, et inimõiguste rikkumised ning poliitiline, keskkonna-, arengu- ja humanitaarkriis Saheli piirkonnas mõjutab eelkõige naisi, kes on sageli diskrimineerimise, äärmise ebaturvalisuse, inimliku ebakindluse, püsiva vaesuse ja tõrjutuse ohvrid; arvestades, et sooline võrdõiguslikkus, naiste poliitilise ja majandusliku mõjuvõimu suurendamine, soolise võrdõiguslikkuse edendamine ja naiste õiguste kaitse on määrava tähtsusega tegurid vaesuse vähendamisel ja jätkusuutliku arengu soodustamisel; arvestades, et üha piiravam sotsiaalne keskkond vähendab naiste liikuvust ja tootlikkust ning lõpuks ka nende suutlikkust olla tõhusad juhid ja kaitsta naiste õigusi; arvestades, et enamik Saheli piirkonna väikepõllumajandustootjaid on naised, kes on siiski maa omandiõiguse küsimustes äärmiselt halval positsioonil; arvestades, et maa omandiõiguse puudumine soodustab naiste vaesust; arvestades, et uuringute kohaselt annab naistele hariduse, sissetuleku teenimise ja selle käsutamise võimaldamine mitmeid positiivseid tagajärgi: emade ja laste suremus väheneb, naiste ja laste tervishoid ja toitumine paraneb, põllumajanduslik tootlikkus suureneb, saab

leevendada kliimamuutusi, rahvastiku kasv aeglustub, majandus kasvab ning vaesustsüklid katkevad;

- Q. arvestades, et pereplaneerimist käsitleval 2012. aasta juulis toimunud Londoni tippkohtumisel seadsid enam kui sada valitsust, rahvusvahelist organisatsiooni ja vabaihendust endale eesmärgiks investeerida 2020. aastaks veel 4 miljardit USA dollarit, et suurendada 69 maailma kõige vaesemas riigis, mis hõlmavad ka Saheli riike, rasedumisvastaseid vahendeid kasutavate naiste arvu 120 miljoni võrra; arvestades, et need rahalised vahendid lisanduvad juba ette nähtud 10 miljardile dollarile;
- R. arvestades, et Saheli riigid on allkirjastanud Cotonou lepingu; arvestades, et partnerluse aluseks Euroopa Liiduga on vastastikku kokku lepitud sätted inimõiguste ja hea valitsemistava valdkonnas ning see partnerlus hõlmab arenguabi, head valitsemistava, inimõiguste edendamist ja humanitaarabi;
- S. arvestades, et ELi koostöö Aafrika Liidu (AL), Lääne-Aafrika Riikide Majandusühenduse (ECOWAS), Araabia Magribi Liidu, piirkondlike inimõiguste institutsioonide, ÜRO inimõiguste organisatsioonide ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega on endiselt eeltingimus inimõiguste kaitse ja arendamise tulemuslikuks toetamiseks Saheli piirkonnas;
- T. arvestades, et 14. juunil 2013. aastal tegi ÜRO peasekretär ÜRO Julgeolekunõukogule esitatud aruandes ettepaneku võtta vastu Sahelit käsitlev integreeritud strateegia, mis rajaneks kolmel strateegilisel eesmärgil: tõhustada kaasavat ja tulemuslikku valitsemist kogu piirkonnas, rajada riiklikud ja piirkondlikud julgeolekumehhanismid, mis suudavad tegeleda piiriüleste ohtudega, ning integreerida humanitaar- ja arengukavad ning sekkumised, et suurendada pikaajalist vastupanuvõimet;
- U. arvestades, et vahepeel Maroko valitsuse ja Polisario Fronti vahel on püsinud alates 1991. aastast; arvestades, et ÜRO peab Lääne-Saharat end ise mittevalitsevaks territooriumiks; arvestades, et Sahara Araabia Demokraatlik Vabariik on Aafrika Liidu täisliige ja praeguseks on seda tunnustanud rohkem kui 35 ÜRO liikmesriiki, kuid seda ei ole tunnustanud ÜRO tervikuna ega ükski ELi liikmesriik; arvestades, et Marokol on juriidilised kohustused anda aru sellest, kuidas ta kasutab oma mõjuvõimu, mis tal on territooriumi ja Lääne-Sahara elanike *de facto* valitsejana; arvestades, et ÜRO on püüdnud julgeolekunõukogu egiidi all olla vahendajaks, et leida konfliktile lahendus; märgib, et ÜRO peasekretäri hinnangul ei ole nimetatud territooriumi tulevase staatuse põhiküsimustes tehtud mingeid edusamme; arvestades, et rahvahääletust Lääne-Sahara staatuse kohta, milles lepitati esimest korda põhimõtteliselt kokku 1988. aastal, ei ole senini toimunud;
- V. arvestades, et Maroko on allkirjastanud ja ratifitseerinud mitu rahvusvahelist ja inimõigustealast lepingut, nagu rahvusvaheline konventsioon kõigi isikute sunniviisilise kadumise eest kaitsmise kohta, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvaheline pakt, piinamise vastane konventsioon, konventsioon naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta ja ÜRO deklaratsioon inimõiguste kaitsjate kaitse kohta;
- W. arvestades, et ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonides 1754(2007), 1783(2007), 1871(2009), 1920(2010), 1979(2011), 2044(2012) ja 2099(2013) kutsutakse naaberriike üles tegema tihedat koostööd ÜRO ja üksteisega, et teha suuremaid jõupingutusi praeguse ummikseisu lõpetamiseks ja poliitilise lahenduse suunas liikumiseks;

- X. arvestades, et Alžeerias Tindoufi lähedal asuvad põgenikelaagrid, mis loodi esimest korda 37 aastat tagasi, on pikkuselt teise tegutsemisajaga põgenikelaagrid maailmas; arvestades, et poliitiline patiseis välistab lähitulevikus igasugused realistlikud väljavaated nende laialisaatmiseks või elanike ümberasustamiseks või eraldamiseks;
- Y. arvestades, et nii Maroko valitsust kui ka Polisario Fronti on süüdistatud inimõiguste rikkumises; arvestades, et ÜRO Lääne-Sahara referendumi missiooni (MINURSO) mandaadi hulka ei kuulu inimõiguste mõõde ning see ei paku ühtegi mehhanismi väidetavatest inimõiguste rikkumistest teada andmiseks; arvestades, et ÜRO julgeolekunõukogu 25. aprilli 2013. aasta resolutsiooniga 2099 uuendati MINURSO mandaati; arvestades, et ÜRO peasekretäri 8. aprilli 2013. aasta aruandes Lääne-Sahara olukorra kohta on pühendatud inimõigustele kolme lehekülje pikkune osa; arvestades, et ÜRO Julgeolekunõukogu ja ELi liikmesriigid ÜRO Julgeolekunõukogus ei toetanud USA ettepanekut anda MINURSO-le inimõigustega seotud volitused, mis viis rahva meeleavaldusteni Lääne-Saharas;

Üldised seisukohad

1. väljendab sügavat muret inimõiguste olukorra pärast Saheli piirkonnas, mida on halvendanud mitmed kriisid poliitika, ühiskonna, majanduse ja keskkonna valdkonnas; rõhutab, et täiesti puntras probleemid nõuavad integreeritud ja laiaulatuslikku poliitilist vastust ning poliitilist lahendust, mis hõlmab kõiki konfliktipooli;
2. märgib, et inimõiguste olukord Saheli piirkonnas on rahvusvahelises plaanis rohkem esile tõusnud Malis toimuvate relvastatud konfliktide ja rahvusvahelise üldsuse poolt toetatud Prantsuse armee ja ÜRO vägede sekkumise tulemusel; tunnistab, et nimetatud konflikt on põhjustanud selles riigis konkreetseid probleeme ning on süvendanud Malis ja mujal piirkonnas, näiteks Liibüas, juba esinevaid struktuuriprobleeme; rõhutab siiski, et pakilised probleemid Malis ei tohiks võtta tähelepanu ära pidevatelt ja valdavalt probleemidelt, mis kahjustavad tõsiselt inimõigusi kogu ülejäänud Saheli piirkonnas, nagu organiseeritud kuritegevus, orjus ja inimkaubandus, relva- ja uimastikaubandus, džihaadi äärmuslus ja radikaliseerimine, nõrk valitsemine ja institutsiooniline korrupsioon, süsteemne ja halvav vaesus, lapssõdurite kasutamine ning naiste diskrimineerimine;
3. tuletab meelde, et lekkivad piirid on selle piirkonna riikide määrav omadus; rõhutab asjaolu, et olukorra halvenemine Saheli piirkonnas on lahutamatu seotud Liibüa sõja alguses relvade massilise sissetoomisega Põhja-Malisse ning et Liibüa mässulisi tehakse piirkonna teiste riikide piiridel süstemaatiliselt relvituks; kordab oma üleskutset reguleerida ja rangelt kontrollida relvade müüki, et vältida liikmesriikide osalemist uute konfliktide tekkes;
4. tunneb heameelt, et ELi poliitikas pööratakse inimõigustele suuremat tähelepanu; märgib, et ÜRO on töötanud välja Saheli piirkonda käsitleva kõikehõlmava strateegia, mis hõlmab ka tugevat inimõiguste mõõdet; tuletab meelde, et Cotonou lepingu allkirjastanud EL ja Saheli riigid on võtnud omale vastastikused kohustused kaitsta inimõigusi ja demokraatia põhimõtteid, mille aluseks on õigusriik ning läbibipaistev ja vastutustundlik valitsemistava; tuletab meelde, et Saheli piirkonna riigid on enamiku inimõigusi ning naiste ja laste õigusi kaitsvate rahvusvaheliste lepingute osalised;
5. rõhutab olulist rolli, mida täidab EL maailma suurima rahastajana Saheli piirkonna

arenguprobleemide lahendamisel; rõhutab, kui tähtis on kaasata muud rahvusvahelised osalejad sellistesse aastatuhande arengueesmärkide kohastesse püüdlustesse nagu vaesuse ja nälja kaotamine, soolise võrdõiguslikkuse edendamine ja laste suremuse vähendamine;

Inimõigused relvastatud konfliktide ajal

6. peab inimõiguste olukorda Malis eriti kriitiliseks, võttes arvesse aruandeid tõsiste inimõiguste rikkumiste kohta, mida panevad Põhja-Malis toime relvastatud tuareegi mässulised ja džihaadirühmitused; märgib, et väidetavate kuritegude hulka kuuluvad massivägistamine, piinamine, sandistamine ja jõhker kohtlemine, sealhulgas amputeerimine ja avalik ihunuhtlus, avalik kividega surnuksloopimine abielurikkumise eest, etnilisel päritolul põhinev vägivald, etnilise puhastuse katsed, vangide kohtuvälised ja kiirhukkamised, Mali sõdurite massiline tapmine, ebaseaduslikud vahistamised ja kinnipidamine ning kohtuprotsessita tehtud otsuste täideviimine, sundabielud ja seksiorjus, kultuuriobjektide vastu suunatud tahtlikud rünnakud ja vara hävitamine ning rüüstamine; on sügavalt mures terroristlike ja kuritegelike meetodite uute suundumuste pärast, nagu enesetapu-pommirünnakud, inimröövid ja pantvangi võtmised ning laste kasutamine inimkilbina; märgib, et alates 2013. aasta jaanuarist on lisaks saadud arvukalt teateid Mali julgeolekujõudude ning väiksemal määral korrakaitserühmituste liikmete poolt toime pandud inimõiguste rikkumiste kohta arvatavate džihadistide või usutavasti mässurühmitustega koostööd teinud inimeste vastu; märgib, et need sihtmärgid pärinevad peamiselt tuareegi, araabia ja peuli kogukondadest ning et armeed on sageli süüdistatud etnilisel päritolul põhinevas kättemaksus; väljendab sügavat muret selle pärast, et väidetavad kuriteod on hõlmanud nii vangide kui ka tsiviilelanike piinamist ja ebainimlikku kohtlemist, sunnitud kadumisi, kohtuväliseid ja kiirhukkamisi; väljendab muret ka teadete pärast Mali lõunaosas toimuvatest tapmistest, piinamistest ja kadumistest, mida panevad toime riigipöördele eelnenud Touré' režiimile lojaalsetest julgeolekujõudude liikmetest koosnevad sõjalised rühmitused; võtab suure murega teadmiseks ka teated maamiinide kohta, mis surmavad ja vigastavad Mali tsiviilelanikke, sealhulgas lapsi; kutsub kõiki võitlejaid üles hoiduma maamiinide kasutamisest ja tegema piirkondlike ja rahvusvaheliste osalistega kiiret ja tõhusat koostööd, et tagada nende relvade täielik kõrvaldamine;
7. väljendab heameelt 18. juunil 2013. aastal Malis allkirjastatud rahukokkuleppe üle, et sillutada teed edukateks presidendivalimisteks ja rahuläbirääkimisteks Mali ametivõimude ja Põhja-Mali relvastatud mässuliste rühmituste vahel, ning kõikide allakirjutanute antud lubaduse üle lõpetada mis tahes inimõiguste rikkumised; võtab heameelega teadmiseks nende pühendumuse ühtsusele, dialoogile ja põhiseadusliku korra taastamisele; nendib sellegipoolest, et tegemist on esialgse kokkuleppega, millele peavad järgnema mõlema poole meetmed konflikti kindlaks lõpetamiseks; nõuab tungivalt, et Mali ametivõimud ja nende rahvusvahelised partnerid pööraksid erilist tähelepanu inimõiguste rikkumiste uutele suundumustele, eelkõige etnilisel päritolul põhinevale kättemaksule, mis on esile kerkinud alates Põhja-Mali teatavate osade tagasivõitmisest ja mis võivad takistada rahu tagamist ja lepitamist, kui neid nõuetekohaselt ei käsitleta; tunneb sellega seoses heameelt, et Mali valitsus on loonud riigi põhjaossa lähetatud relvajõudude sõjaliste operatsioonide järelevalveüksused ja alustanud Mali relvajõudude teatavate osade poolt väidetavalt toime pandud inimõiguste rikkumiste uurimist; palub relvajõududel näidata mässuliste käes olnud alade tagasivõitmisel üles professionaalset suhtumist; kutsub lisaks Mali valitsust üles

lihtsustama kuritarvitustest teatamist nii oma praeguste operatsioonide kui ka tulevaste rünnakute korral, sealhulgas riikliku inimõiguste komisjoni toetamise kaudu, ning järgima kahtluseluste sõdijate ülekuulamisel nõuetekohast protsessi; väljendab taas oma hukkamõistu teadete kohaselt tsiviilelanikkonna, vangide ja sõdurite suhtes toime pandud metsikuste suhtes; tuletab meelde, et Rahvusvahelise Kriminaalkohtu prokuröri otsuse kohaselt on olemas põhjendatud alus, mis võimaldab Mali konflikti ajal toime pandud metsikusi käsitleda sõjakuritegedena; on lisaks arvamusel, et osa metsikusi võib käsitleda inimsusevastaste kuritegedena;

8. märgib sügava murega, et veel üks Mali süveneva destabiliseerumise põhjus on korrupsiooni kasv, mis jätab põhjapoolsed elanikud, näiteks tuareegid, songhaid, araablased jt rahvusvahelise abi mõjualast välja; rõhutab, et üks kõige ohtlikumaid korrupsiooni mõjusid on kultuurilise ja etnilise eraldatuse loomine Põhja- ja Lõuna-Mali vahel;
9. võtab tõsise murega teadmiseks, et ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti hinnangul on Malis ligikaudu 300 000 riigisisest põgenikku ning lisaks on üle 175 000 inimese põgenenud naabruses asuvasse Burkina Fasso, Nigerisse, Mauritaaniasse ja vähemal määral Alžeeriasse; kutsub üles võtma viivitamata meetmeid nendes põgenikelaagrites ja Põhja-Mali osades, mis teadete kohaselt kannatavad koolera, äärmise toidupuuduse ja ärevakstegevalt suure laste suremuse all, mis ületab kaugel kogu piirkonda hõlmavad näitajad ja on tingitud alatoitlusest ning puhta vee ja tervishoiuteenuste kättesaamatusest; kutsub rahvusvahelisi abiandjaid üles täitma kiiresti oma rahalisi kohustusi ja koguma viivitamata puuduolevad 290 miljonit USA dollarit, et võimaldada ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametil peatada tõsine toidukriis, mille all kannatab praegu 3,4 miljonit malilast; rõhutab põgenike ja riigisiseste põgenike julgeoleku tagamise olulisust ja nende kodukohtadesse rahumeelset tagasipöördumist riikliku lepitamise teel;
10. juhib tähelepanu naiste kannatustele hiljutises Mali konfliktis; mõistab sõjakuritegedena hukka inimröövi ja vägistamise sõjarelvadena kasutamise; ootab ELilt ja Mali teistelt rahvusvahelistelt partneritelt tiheda koostöö tegemist Mali ametivõimudega, et täita ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonides 1325 ja 1820 ning ELi laiaulatuslikus lähenemisviisis sisalduvaid kohustusi; juhib tähelepanu sellele, kui oluline on luua üleminekuperioodi õigusemõistmise mehhanismid, et lõpetada soolise vägivalla toimepanijate karistamatus;
11. nõuab tungivalt, et EL ja Saheli piirkonna riigid rakendaksid täielikult järgmisi ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone: resolutsioon 1325 naiste, rahu ja julgeoleku kohta (sellega nõutakse naiste osalemist konfliktide lahendamise kõikides aspektides ja tasanditel), resolutsioon 1820 seksuaalvägivalla kohta konflikti- ja konfliktijärgsetes olukordades ning nendel resolutsioonidel põhinevad hilisemad resolutsioonid 1888, 1889 ja 1960; palub sellega seoses tagada naiste osalus rahuprotsessis, ergutada seda ning tunnustada vajadust arvestada soolist mõõdet suuremal määral ka konfliktide ennetamisel, rahuvalveoperatsioonides, humanitaarabis ja konfliktijärgses ülesehitustöös; mõistab hukka suured kannatused, mis saavad naistele konfliktipiirkondades osaks üksnes seetõttu, et nad on naised; kinnitab, et sellised teod nagu tütarlaste vägistamine sõdurite poolt, prostitutsioonile sundimine, sunnitud rasestamine, seksuaalne orjastamine, vägistamine ja seksuaalne kuritarvitamine või konsensuslik röövimine (võrgutamine) on kuriteod, mida ei tohi ignoreerida; kinnitab, et

- Euroopa Liit peab käsitlema neid tegusid määrava tähtsusega probleemidena, mida tuleb arvesse võtta; rõhutab, et vältimatult vajalik on tagada relvakonfliktides vägistamise ohvriks langenud naistele ja tütarlastele juurdepääs raseduse katkestamise võimalusele;
12. juhib tähelepanu asjaolule, et naised koheldakse sageli diskrimineerivalt, jättes tunnustamata pingutused, mis nad teevad rahu saavutamise nimel; tuletab meelde, et kui konfliktide lahendamise ja rahu kindlustamise on pidevalt kaasatud rohkem naisi, on neil rahuläbirääkimistes otsustav roll ning nad annavad seeläbi panuse ülesehitamise, rehabiliteerimise ja rahu kindlustamise ulatuslikumaks muutumise; ergutab seetõttu naiste osalemist kõikides Mali ja eelkõige selle riigi põhjaosa lepitusprotsessides nii riigi, piirkondlikul kui ka rahvusvahelisel tasandil; nõuab ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 kohaste riiklike tegevuskavade korrast läbivaatamist ja prioriteetsete punktide korrast ajakohastamist;
  13. taunib Malis laste suhtes toime pandud ränki rikkumisi ja vägivallategusid, sealhulgas hästi teada olevat lapssõdurite värbamist ja kasutamist kõikide riigi põhjaosas tegutsenud relvastatud rühmituste, sealhulgas valitsusjõudude poolt; rõhutab vajadust eraldada piisavalt rahalisi vahendeid lapssõdurite demobiliseerimiseks ja rehabiliteerimiseks; tervitab sellega seoses Mali valitsuse ja ÜRO vahelise lepingu eelnõud, mis käsitleb relvarühmitustega seotud lapssõdurite üleandmist ÜRO esindajatele, ning kiidab UNICEFi tegevust nende laste uuesti ühiskonda integreerimisel; on sügavalt mures ÜRO viimases lapsi ja relvastatud konflikte käsitlevas aruandes esitatud tähelepanekute pärast, milles rõhutatakse, kuidas Mali konflikti iseloom ja taktika on tekitanud laste jaoks enneolematud ohte; mõistab teravalt hukka Mali konflikti ajal toimunud laste tapmised ja vigastamised, vägistamise ja seksuaalse vägivalla, sundabielud, inimröövid, rünnakud koolidele ning haiglatele ning haridusele juurdepääsu piiramise tütarlaste puhul; märgib, et enamikku riigi põhjaosa koole ei ole veel uuesti avatud, ning nõuab viivitamata meetmete võtmist, et oleks võimalik koolid jälle avada; juhib tähelepanu riigi põhjaosas vägistamise tagajärjel sündinud laste hülgamisele kui murettekitavale suundumusele, millele tuleb viivitamata lahendus leida; väljendab lisaks suurt muret teadete pärast, mille kohaselt peetakse lapsi kinni koos täiskasvanutega ning neid kuulatakse üle ilma nõuetekohase kaitseta; väljendab sellega seoses heameelt ÜRO Julgeolekunõukogu seatud eesmärgi üle pakkuda relvastatud konfliktist mõjutatud naistele ja lastele erikaitset;
  14. kutsub kõiki Saheli piirkonna riike osalema ennetus- ja kaitsepoliitikas, et vältida laste sunniviisilist värbamist relvastatud rühmituste poolt; kutsub neid riike üles mitte värbama lapsi regulaararmeesse ja mõistma hukka kõiki, kes on sellise sõjakuriteo toime pannud;
  15. taunib Põhja-Mali väärtusliku kultuuripärandi hävitamise katseid, kus relvastatud rühmitused hävitasid iidse Sufi pühamud ja muud hinnatud monumendid Timbuktu ja Gaos koos umbes 4200 iidse käsikirjaga, etniliste dogonite tseremoniaalsed maskid ja kultuuriga seotud hooned (tògu nà) Douentzas ning raamatukogud Kidalis ja mujal; on seisukohal, et Põhja-Malis toimunud kultuuripärandi rüvetamist tuleb käsitleda sõjakuriteona; tervitab UNESCO tegevuskava kultuuripärandi rehabiliteerimiseks ja iidsete käsikirjade kaitsmiseks Malis ning kutsub ELi üles seda toetama;
  16. kiidab heaks 11. jaanuaril 2013. aastal algatatud Prantsusmaa sõjalise operatsiooni „Serval” ning selle toetuse Mali suveräänsusele, ühtsusele ja territoriaalsele

terviklikkusele, mis on esimene samm Mali ülesehitamise ja demokraatiseerimise teel; väljendab lisaks heameelt 25. aprillil 2013. aastal vastu võetud ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2100 ning selle tugeva inimõiguste alase mõõtme üle, ning Malis käivitatud ÜRO mitmemõõtmelise integreeritud rahutagamissiooni (MINUSMA) mandaadis antud juhise üle teostada järelevalvet inimõiguste kuritarvitamiste või rikkumiste või rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumiste üle, aidata neid uurida ja teatada ÜRO Julgeolekunõukogule nimetatud kuritarvitamistest või rikkumistest; toetab inimõiguste alase koolituskomponendi lisamist Mali relvajõudude väljaõppe toetamiseks läbiviidavasse Euroopa Liidu sõjalisse missiooni (EUTM) Malis;

17. toetab missiooni MISMA (Mission Internationale de Soutien au Mali) ja sellele 2013. aasta 1. juulis järgnenud missiooni MINUSMA (ÜRO mitmemõõtmeline integreeritud stabiliseerimissioon Malis), samuti missiooni EUCAP Sahel; kiidab heaks ÜRO peasekretäri 14. juuni 2013. aasta ettepaneku luua Sahelit käsitlev ÜRO piirkondlik integreeritud strateegia, mis hõlmab kõiki kriisi aspekte: juhtimise parandamine, võitlus kuritegevuse vastu (uimasti-, inim- ja relvakaubandus, sigarettide salakaubavedu, rahapesu) ja terrorismi vastu, humanitaarabi; väljendab heameelt selle strateegia eesmärkide üle tugevdada tõhusat ja kaasavat valitsemist kogu piirkonnas ning integreerida humanitaar- ning arengualased sekkumised ja kavad, et tagada pikaajaline vastupidavus;
18. peab kiiduväärseks olulist rolli, mida täidab Aafrika juhtimisel toimuv rahvusvaheline Mali toetusmissioon (AFISMA), mis on pannud aluse MINUSMA-le; tervitab suurema osa Aafrika mandri osalemist MINUSMA missioonis ja eelkõige Aafrika Liidu otsust saata missioonis osalema inimõiguste vaatlejad; loodab, et mõlemad missioonid on jätkuvalt eeskujuks Aafrika tegevuses; väljendab heameelt asjaolu üle, et nii Mali ametivõimud kui ka relvastatud rühmitused lubasid esialgses rahukokkuleppes lihtsustada inimõiguste vaatlejate kasutamist; väljendab heameelt inimõiguste vaatlejate lähetamise üle Gaosse ja Timbuktusse ning loodab, et peagi on võimalik lähetada vaatlejaid ka Kidalisse, sest oluline on uurida väiteid riigi põhjaosas aset leidnud inimõiguste rikkumiste kohta, mille toimepanijaks olid kõik Mali konflikti pooled; tervitab lisaks Euroopa Komisjoni toetust nimetatud vaatlejatele ja jõupingutusi koolitada ja rakendada täiendavaid kohalikke ja piirkondlikke kodanikuühiskonna vaatlejaid demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi kaudu; nõuab tungivaltp, et EL õpiks sellest kogemusest ja uuriks Mali kodanikuühiskonna riiklike ja kohalike osalejate toetusel sobivaid viise koolitatud ekspertide omamiseks, keda oleks võimalik kiireloomulistes olukordades kiiresti rakendada, et anda ELi poliitikakujundajatele vajaduse korral professionaalset nõu;
19. juhib tähelepanu pakilisele vajadusele suurendada rahvusvaheliste inimõiguste ja humanitaarõiguse normide järgimist relvastatud konfliktides; kutsub kõrget esindajat üles võtma õppust Mali traagilistest sündmustest ja muudest hiljutistest konfliktidest, et vaadata läbi ELi suunised rahvusvahelise humanitaarõiguse kohta ja seada eesmärgiks nende suuniste tõhusam rakendamine, ning toetama Rahvusvahelise Punase Risti Komitee ja Šveitsi valitsuse käimasolevat algatust, millega reformitakse kehtivat rahvusvahelise humanitaarõigusega seotud rahvusvahelist juhtimisraamistikku;
20. kiidab heaks 15. mail 2013. aastal toimunud rahvusvahelise rahastajate konverentsi „Together for a new Mali” („Üheskoos uue Mali suunas”) järeldused; rõhutab, et doonorriigid on kohustunud andma Malile järgmise kahe aasta jooksul 3,25 miljardit

eurot, seejuures on EL asunud juhtrolli ja lubanud anda 520 miljonit eurot; tunnustab Mali valitsuse Mali jätkusuutliku taastamise kava (PRED); tunneb heameelt erilise tähelepanu üle, mida on pööratud riigieelarve ja kaevandustööstuse arvepidamise läbipaistvuse tagamisele; toetab Mali valitsuse heakskiitu ebaseaduslikku rikastumist käsitlevale seaduseelnõule ning rõhutab, kui oluline on täita doonorriikide konverentsil võetud kohustust jälgida pärast seaduse vastuvõtmist hoolikalt selle süsteemset kohaldamist; peab kahetsusväärseks, et konverentsi järeldustes ei kajastu väljendatud ELi kohustus järgida arengukoostöös õiguspõhist suunda; kutsub ELi ja liidu rahvusvahelisi partnereid üles täitma oma vastastikuseid kohustusi kui osa konverentsi tõhusast ja koordineeritud järeltegevusest; kordab vajadust siduda abi institutsioonilise reformi ning märgatava ühiskondliku ja poliitilise arenguga; tunnustab lisaks piirkondlike osalejate konstruktiivset kaasamist; nõuab Mali ametivõimude laiaulatuslikku korruptsiooni arvesse võttes vajalike tagatiste ja kontrollide rakendamist, et abiks eraldatud summad jõuaksid võimalikult kiiresti Mali elanikeni;

21. kordab, kui oluline on ELi inimõiguste klausel kõikides kolmandate riikidega, sealhulgas Saheli piirkonna riikidega sõlmitud mis tahes lepingutes; on seisukohal, et see klausel on üks ELi kõige tõhusamaid vahendeid, mis võib aidata saavutada nii vähim arenenud riikide jätkusuutliku arengu kui ka inimõiguste nõuetekohase austamise ja kaitsmise neis riikides;
22. on seisukohal, et vajadus võidelda karistamatuse vastu, pakkuda ohvritele õiguskaitset ja võtta kõik tõsiste inimõiguste rikkumiste, sealhulgas konfliktide ajal naiste väarikust kahjustava soopõhise vägivalda toimepanijad, nende sidemetest ja staatusest olenemata vastutusele on otsustavalt tähtis, et tagada Malis kestev rahu ja stabiilsus; väljendab seetõttu heameelt asjaolu üle, et Mali valitsus andis olukorraga tegelemise üle Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule ja et Rahvusvahelise Kriminaalkohtu prokurör algatas ametlikud uurimised, ning Mali valitsuse ja mässuliste esialgse rahukokkuleppe artiklis 18 väljendatud ootuse üle, et rahvusvaheline uurimiskomisjon uuriks väidetavaid sõjakuritegusid, inimsusevastaseid kuritegusid ja muid tõsiseid inimõiguste ning rahvusvahelise ja humanitaarõiguse rikkumisi kogu Malis; palub ELil ja teistel Mali rahvusvahelistel partneritel seada karistamatuse küsimus rahuläbirääkimiste üheks prioriteediks, aidata Mali valitsusel täita oma eesmärki seoses kuritegude toimepanejate ülekuulamise ja vastutusele võtmisega ning esialgse rahukokkuleppe rakendamisega, ning tagada seksuaalkuritegude toimepanijate vastutusele võtmine; kordab, et see peab hõlmama kõikide poolte toimepandud kuritegusid ja metsikusi;
23. peab kiiduväärseks, et Mali valitsus moodustas 6. märtsil 2013. aastal kaheaastase mandaadiga riikliku dialoogi- ja lepituskomisjoni; rõhutab, et see riiklik komisjon peab olema võimalikult suure esindatusega ja saavutama võimalikult kiiresti konkreetseid tulemusi; väljendab sellega seoses eriti heameelt riikliku komisjoni kaasava liikmelisuse üle, mille näiteks on komisjoni asepresidendid ning mis on märk pühendumisest kaasatusele ja pluralismile poliitilises protsessis; märgib, et komisjonil on ülesanne konflikti algusest saadik aset leidnud inimõiguste rikkumised dokumenteerida; ergutab komisjoni lisaks analüüsima Mali kriisini viinud probleeme, uurima avalikult ja põhjalikult väiteid tuareegi kogukondade vastaste kuritegude ja diskrimineerimise kohta alates Mali iseseisvusest ning koostama soovitusi otstarbekate parandusvõimaluste kohta; väljendab lisaks heameelt selle üle, et Mali valitsus määras saadiku dialoogi jätkamiseks riigi põhjaosa relvarühmitustega; väljendab sellega seoses siirast lootust, et Mali valimistejärgsed tingimused hõlbustavad kogukondadevahelist paremat dialoogi ja

usaldust, mis on rahu ja stabiilsuse eeltingimus, ning et kõik Mali kogukonnad võtavad ülesandeks õpetada lastele vastastikust sallivust ja austust; kutsub ELi ja selle rahvusvahelisi partnereid üles toetama riiklikku lepituse ja kaasava dialoogi protsessi;

24. rõhutab, et mitmesugused konfliktid Saheli piirkonnas on põhjustanud elanikkonna ulatuslikuma ümberasumise riikide siseselt ning suurendanud pagulaste arvu; väljendab sügavat muret mitme põgenikekriisi ja põgenike olukorra, sealhulgas paljude Mali kriisiga mitteseotud põgenike olukorra pärast kõnealuses piirkonnas; juhib erilist tähelepanu tuhandetele Darfuri põgenikele Ida-Tšaadis ja Darfurist Tšaadi tagasipöördujatele, kel puudub juurdepääs puhtale veele, sobilikule peavarjule ja tervishoiule, ning märgib, et poolkõrbeline kliima võib teravdada ressursidega seotud konkurentsi põliselanikkonnaga ning seega suurendada ka ebastabiilsuse võimalusi; juhib lisaks tähelepanu tuhandete Kesk-Aafrika Vabariigist pärit põgenike raskele olukorrale Lõuna-Tšaadis, kus üleujutused ohustavad kodusid ja põllumajandust; kordab seepärast ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti üleskutset suurendada rahalist ja logistilist toetust laagreid kaitsvatele Tšaadi julgeolekujõududele, eelkõige arvestades teadaolevaid rünnakuid humanitaarlagritele; väljendab jätkuvat muret Nigeris asuvate inimeste pärast, kes põgenevad Põhja-Nigeerias aset leidnud hiljutise lahingutegevuse eest; palub rahvusvahelisel üldsusel üldiselt suurendada vajaduse korral Saheli põgenikelaagritele antava abi osa ning aidata vältida edasisi humanitaarkriise piirkonna põgenikekogukondade hulgas; kutsub ELi, Saheli piirkonna riike, ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametit, Aafrika Liitu ja Lääne-Aafrika Riikide Majandusühendust (ECOWAS) üles koordineerima oma pagulaspoliitikat, et võimaldada pagulaste vastuvõtt, tagada kõige kaitsetumate rühmade turvalisus ning näha ette iseseisvust soodustavad programmid; julgustab vastuvõtvaid riike tegema ÜRO ja muude osalistega koostööd, et parandada eeskätt juurdepääsu peavarjule, sanitaartingimustele, tervishoiule, veele, toidule ja haridusele ning kaitsta riskirühma lapsi; tuletab meelde, et lisaks vastuvõtu ja kaitse tagamisele tuleb teha jõupingutusi, et suurendada pagulaste majanduslikku kindlustunnet, soodustada sidemeid eraldatud perekondadega ja sisepõgenikega ning parandada pagulasi hõlmavat dokumentatsiooni, et pagulased saaksid võimaluse korral naasta oma päritoluriiki;
25. kutsub riike ning piirkondlikke ja kohalikke ametiasutusi üles võtma kasutusele poliitikat pagulaste, sisepõgenike ja kõige kaitsetumate rühmade turvalisuse tagamiseks eesmärgiga võidelda terrorismi, naiste vastu suunatud vägivalda, ärakasutamise ning ebaseadusliku kaubanduse (uimasti- ja relvakaubandus, inimkaubandus ja salakaubavedu) vastu;

Valitsus-, kohtu- ja julgeolekuasutuste vastutavus ja reform

26. on seisukohal, et praeguseid inimõigustega seotud probleeme Saheli piirkonnas ei saa eraldada üldisest valitsemiskriisist, mis hõlmab laiaulatuslikku korrupsiooni avalikus sektoris, põhiteenuste viletsat pakkumist, sotsiaalsete ja majanduslike õiguste puudulikkust rakendamist ja tõsiseid probleeme õigusriigi alalhoidmisel ja tõhusa piirikontrolli säilitamisel eelkõige tohututel ja sageli vähese asustusega Sahara kõrbe piirkondades; avaldab kahetsust sellest tuleneva kahju pärast piirkonna institutsioonide ja poliitiliste süsteemide õiguspärasusele; kardab, et tulevikus on uute konfliktide ja rahutuste oht, kui neid probleeme ei käsitleta nõuetekohaselt; tuletab meelde, et elanikkonna juurdepääs loodusvaradele, haridusele, tervishoiule ja avalikele teenustele on põhiõigused, mida tuleb tulemuslikult rakendada, et lahendada jätkusuutlikult

ebastabiilsuse probleem piirkonnas;

27. märgib suure murega nimetatud tegurite rolli nendes piirkondades rahvusvaheliste organiseeritud kuritegevuse ja terroristlike võrgustike tegevuse lihtsustamisel; rõhutab tõsisid ohte, mida need võrgustikud kujutavad inimõigustele, piirkonna stabiilsusele, riigijuhtimisele ja õigusriigile ning sellest tulenevalt arenguväljavaadetele, ning vajadust astuda nendele ohtudele vastu Saheli piirkonna elanike hüvanguks; juhib erilist tähelepanu nn salakaubaveo kiirteedele, mis lekkivaid piire ära kasutades kulgevad Lääne-Aafrika rannikult Aafrika mandri lääne-ida ja lõuna-põhja suunal ja kus veetakse relvi, uimasteid, sigarette, naftat, võltsitud ravimeid ja inimesi; juhib tähelepanu nende tegevusvaldkondade mõjule laiemas plaanis, sealhulgas ELile, mis on suurema osa salakaubanduse sihtpunkt; juhib tähelepanu ÜRO peasekretäri hiljutisele Saheli piirkonda käsitlevale aruandele, milles jõuti järeldusele, et ajaloolised Sahelit läbivad kaubateed on terroristlike ja kuritegelike võrgustike ees kõige kaitsetumad; kiidab Saheli piirkonna riikide tehtud jõupingutusi terrorismi- ja organiseeritud kuritegevuse, eelkõige raskerelvade salakaubaveo vastases võitluses ning ergutab riike suurendama piirkondlikku kooskõlastamist ja koostööd ning mitmekordistama oma jõupingutusi ühiste maismaapiiride kindlustamiseks, kaasates selle eesmärgi täitmisel Lääne-Aafrika Riikide Majandusühenduse (ECOWAS); julgustab kõiki Saheli piirkonna riike koostöös ÜRO ja muude rahvusvaheliste osalejate ja partneritega töötama välja kõikehõlmava inimkaubanduse vastase strateegia, mis hõlmab andmete kogumist ja analüüsimist, inimkaubitsejate vastutuselevõtmist ja karistamist, ning meetmeid kõikide inimkaubanduse ohvriks langenud inimeste, peamiselt naiste ja tüdrukute rehabiliteerimiseks ja sotsiaalseks integreerimiseks; nõuab, et Saheli piirkonna riikide juhid teeksid koostööd, et tõhustada õiguskaitseüsteeme ja likvideerida kõik ebaseadusliku kaubanduse vormid, kuid eelkõige inimkaubandus, mille ohvriks langevad piirkonna noorimad ja vaeseimad naised;
28. märgib, et olukord Saheli piirkonnas võib Liibüast pärit kergrelvade leviku ja muude Liibüa olukorra järelmõjude tõttu veelgi ebastabiilsemaks muutuda; rõhutab, et Liibüa ebastabiilsus ja halb valitsemistava suurendab piirkondlikku relvakaubandust ning väike- ja kergrelvade levikut, uimastikaubandust ja ebaseaduslikku kaubandust;
29. mõistab hukka piirkonnas sagenevad inimröövide ja pantvangi võtmise juhtumid, mis on osutunud kuritegelike ja terroristlike rühmituste jaoks eriti tulusaks; kiidab heaks ÜRO inimõiguste nõukogu nõuanderühma töö terroristide poolt pantvangi võtmise mõju kohta inimõigustele; nõuab, et Saheli piirkonna valitsused teeksid omavahel ning piirkonna selliste oluliste riikidega nagu Alžeeria, Liibüa, Maroko ja Sudaan ning ka ELi ja muude riigiüleste organitega märksa suuremat koostööd, mis aitaks tagada, et poliitilised, julgeoleku- ja õigusinstitutsioonid reageerivad neile probleemidele tõhusalt ja kooskõlastatult;
30. tuletab meelde, et terroristlike rühmituste tegevusel ei ole piire ning et nendega on seotud erinevad organisatsioonid; tuletab meelde, et rühmitusel Boko Haram on Nigeerias laialt levinud võrgustik ja see ohustab Nigeri stabiilsust, ning et kolme alžeerlase (Abou Zeid, Yahya Abou Al-Hammam ja Mokhtar Belmokhtar) juhitud rühmituse AQIM eesmärk on Lõuna-Alžeeria destabiliseerimine; tervitab Euroopa Liidu piirihaldamise abimissiooni Liibüas (EUBAM Libya), mille eesmärk on Liibüa piiride kindlustamine; kutsub seetõttu Saheli piirkonna riike üles kooskõlastama oma jõupingutusi, et tagada julgeolek kogu piirkonnas alates piiridest, ja tihendama

terrorismivastase võitluse alast koostööd kõikide asjaomaste riikidega, sealhulgas Alžeeria, Nigeeria, Maroko ja Liibüaga; kutsub ELi, Aafrika Liitu, ECOWASi ja rahvusvahelist üldsust üles tagama Saheli piirkonna riikidele vajalikke tehnilisi, materiaalseid ja inimressursse;

31. hoiatab äärmusluse täheldatud leviku eest nn araabia kevade riikides Tuneesias, Egiptuses ja Liibüas, ning kutsub liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat ja komisjoni asepresidenti üles juhtima nende riikide valitsuste, institutsioonide ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega tehtavat koostööd nii, et toetataks tõelist demokraatiale ülemineku protsessi ja et samal ajal oleks tagatud konfliktialdiste naaberpiirkondade, täpsemalt Saheli piirkonna stabiliseerimine;
32. kutsub Saheli piirkonna riike üles tegema tihedat koostööd Senegali, Guinea-Bissau ja Ghanaga, kus asuvad peamised transiidisadamad, mille kaudu Lõuna-Ameerika kuritegelikud rühmitused veavad uimasteid Euroopasse; kutsub Euroopa Liitu üles toetama Saheli piirkonna riike uimastite salakaubaveo vastases võitluses;
33. peab seetõttu esmatähtsaks julgustada Saheli riikides kohtusüsteemi, julgeoleku ja põhiteenuste eest vastutavate institutsioonide reformimist, et aidata taastada õigusriik ja luua paremad tingimused demokraatiale ülemineku, inimõiguste, jätkusuutliku arengu ja institutsioonilise õiguspärasuse jaoks; julgustab Saheli riikide valitsusi jätkama detsentraliseerimise protsessi, viima rohkem volitusi ja rahalisi vahendeid üle kohalikele asutustele ja suurendama nende suutlikkust, legitiimsust ja vastutavust; rõhutab eelkõige selgete vastutusstruktuuride olulisust tõhususe ja läbipaistvuse edendamiseks ning kutsub ELi üles tegema kohalike asutustega koostööd, et tugevdada tsiviilkontrolli ja -järelevalve mehhanisme ning korrupsioonivastaseid algatusi; juhib lisaks tähelepanu vajadusele – nagu on märgitud Sahelit käsitlevas uues ÜRO integreeritud strateegias – toetada sise- ja väliskontrolli ning puutumatus tagamise mehhanismide tugevdamist õiguskaitseametnike, kohtusüsteemi liikmete ja kohtuametnike puhul;
34. rõhutab, et Malis on hädavajalik tagada eelkõige justiitsministeeriumile piisavad inimressursid ja rahalised vahendid ning selle töötajate kutsealane koolitamine; nõuab, et Saheli piirkonna riikide valitsused austaksid kohtusüsteemi sõltumatust ja erapooletust, kuna need on demokraatia ja õigusriigi peamised tagatised; palub Saheli piirkonna riikidel jätkata jõupingutusi õigusala koolituse valdkonnas; kutsub Euroopa Liitu üles toetama valitsusväliste organisatsioonide projekte, mille eesmärk on suurendada õigusala töötajate teadlikkust inimõiguste valdkonnas; julgustab Mali ametivõime võtma kohtulikult vastutusele ametnikud, kes on seotud korrupsiooni ja organiseeritud kuritegevusega; see on otsustavalt tähtis meede usalduse taastamiseks ja edaspidise ebastabiilsuse võimaluse vähendamiseks; märgib, et organiseeritud kuritegevus toob kaasa laiaulatusliku korrupsiooni kõikides riigi toimimise valdkondades; kutsub seetõttu Saheli piirkonna riike üles mõistma rangelt hukka kõik korrupsiooni vormid;
35. peab kiiduväärseks seda, et Sahelit käsitlevas uues ÜRO integreeritud strateegias on pandud rõhk vajadusele kavandada ja toetada töötsimise protsesse, riiklikku konsulteerimist üleminekuperioodi õigusemõistmise teemal, kohtusüsteemi vastutavusmehhanisme ja hüvitusprogramme, sealhulgas seksuaalvägivalla ohvrite jaoks; nõuab, et EL teeks koostööd asjakohaste ÜRO allasutustega, et aidata Saheli piirkonna valitsustel neid reforme ellu viia;

36. kiidab heaks Senegali ja Aafrika Liidu kokkuleppe luua erikohus, et võtta kohtulikult vastutusele Tšaadi endine president Hissène Habré sõjakuritegude, piinamise ja inimsusevastaste kuritegude eest, ning Senegali ja Tšaadi valitsuse vahelise kokkuleppe, mille kohaselt võivad Senegali kohtunikud Tšaadis uurimist läbi viia; soovitab tungivalt Saheli piirkonna erinevate riikide poliitikakujundajatel ja kõikidel riigiasutustel täpsustada tegevuskava karistamatuse kultuuri lõpetamiseks väidetavate sõjakurjategijate ja inimõiguste rikkujate suhtes Tšaadis ja mujal piirkonnas, ning seda kiiresti rakendada; märgib sellega seoses, et Tšaad on ainus Saheli piirkonna riik, mis ei ole allkirjastanud inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika harta protokollide inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika kohtu loomise kohta; ergutab riiki seda tegema, sest see annaks jõulise märguande riigi võetud kohustusest karistada inimõiguste süsteemseid rikkumisi ja pakkuda ohvritele õiguskaitset; peab ka kahetsusväärseks Burkina Faso hiljutist õigusakti, mille kohaselt antakse riigipeadele amnestia; kardab, et see saadab piirkonnas inimõiguste rikkujatele vale signaali ning on vastuolus karistamatuse vastu võitlemise suunaga;
37. tunneb heameelt Nigeri ja Burkina Faso vaheliste piiritülide rahumeelse lahendamise üle Rahvusvahelises Kohtus, mis tegi oma otsuse 16. aprillil 2013; kutsub teisi selle piirkonna riike üles seda eeskju järgima;
38. kutsub Saheli piirkonna riike üles tegema koostööd Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga, et võimaldada tal viia uurimisi läbi vabalt ja täiesti erapooletult; nõuab osalevatelt riikidelt Rahvusvahelise Kriminaalkohtu väljastatud rahvusvaheliste vahistamismääruste täitmist ja tema kohtuotsuste nõuetekohast täitmist; teeb ettepaneku, et ÜRO toetaks Saheli piirkonna riike rahvusvaheliste kuritegude üle õigust mõistvate erapooletute ja sõltumatute kohtuinstantside loomisel (nt Sierra Leone erikohus); märgib, et Mauritaania on ainus Saheli piirkonna riik ja üks väga vähestest Aafrika riikidest, kes ei ole ühinenud Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuudiga; julgustab riiki ühinema, sest see annaks jõulise märguande karistamatuse kultuuri mittetunnustamisest; rõhutab sellega seoses, kui oluline on töötada välja ELi poliitika üleminekuperioodi õigusemõistmise kohta, nagu on täpsustatud inimõigusi käsitlevas ELi tegevuskavas;
39. nõuab kõikidelt Saheli piirkonna riikidelt kiiret reageerimist pidevatele teadetele väidetavate meelevaldsete vahistamiste, väärkohtlemise ja kuritarvitamiste kohta, kuigi selline tegevus on seadusega keelatud; väljendab erilist muret seoses teadete piinamise kohta kinnipidamiskeskustes ning tuhandete rändajate meelevaldse vahistamise kohta Mauritaanias ning seoses ametivõimude keeldumisega teatada pärast kaht aastat teatavate süüdimõistetud vangide perekondadele nende vangide asukoht; on mures teadete pärast Tšaadis kinnipidamisel aset leidva massilise väärkohtlemise, ilma kohtuta kinnipidamise ja sadade sundväljatõstmiste kohta N'Djamenas ning vangide sunniviisilise kadumise kohta; tuletab meelde, et Rooma statuudi kohaselt tuleb sunniviisilisi kadumisi käsitleda sõjakuritegudena; tunneb muret ka teadete pärast äärmiselt viletsate tingimuste kohta mõnedes piirkonna vanglates ja eelkõige Tšaadi ja Mali vanglates, kus puudub esmane arstiabi ja kus vangistatutele saavad osaks tõsised kannatused; nõuab riikidelt vangide elamistingimuste parandamist ja eelkõige haavatavamate inimrühmade, näiteks alaealiste ja naiste turvalisuse tagamist; juhib tähelepanu ka surmanuhtlustele, mille Mali kohus määras hiljuti kuritegude eest, mis hõlmavad röövimist, kuritegeliku rühmituse moodustamist ja tulirelvade ebaseaduslikku valdamist;

Kodanikuvabadused ja demokraatlik valitsemistava

40. rõhutab, et julgeolekuülesanded praeguses Mali konfliktis ei tohiks tähelepanu kõrvale juhtida esmatähtselt eesmärgilt ehk kaasavalt riikidevaheliselt dialoogilt, healt valitsemistavalt ja demokraatlikelt reformidelt, mis peaksid olema kogu piirkonna poliitilise stabiilsuse ja jätkusuutlikkuse eestvedajaks; märgib, et need küsimused on arengu ja inimõiguste valdkonna parandamisest lahutamatud; nõuab tungivalt, et kõik pooled Malis oleksid nende eesmärkide saavutamisel ülejäänud piirkonnale eeskujuks;
41. toetab ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis võetud kohustust aidata Mali üleminekuvõimudel rakendada tegevuskava ja taastada täielikult põhiseaduslik kord, demokraatlik valitsemistava ja riiklik ühtsus, mis on üldise rahuprotsessi olulised elemendid; peab äärmiselt vajalikuks luua tingimused, mis toovad kaasa vabade, õiglaste ja demokraatlike, rahvusvaheliste standarditega kooskõlas olevate valimiste läbiviimise; rõhutab vajadust lahendada hääletamise korraldamisega seotud probleemid riigisiseste põgenike ja põgenikelaagrites, et vältida edasist poliitilist kõrvalejätust; kutsub Mali valitsust ja selle rahvusvahelisi partnereid üles selle küsimusega viivitamata tegelema; väljendab heameelt Mali valitsuse ja tuareegi mässuliste vahel allkirjastatud kokkuleppe üle, mis sillutab teed Mali armee ja haldusasutuste tagasipöördumiseks riigi põhjaossa ning kaotas suure takistuse presidendivalimiste korraldamiselt juulis; rõhutab vajadust tagada naiste turvaline osalemine valimisprotsessis;
42. peab kiiduväärseks ELi valimisvaatlusmissiooni rakendamist Mali valimistel; tuletab siiski meelde, et Euroopa välisteenistus peab tagama valimisvaatlusmissiooni soovitudele piisavad järelmeetmed ja nende pikemaajalise lõimimise ELi poliitikasse laiemalt; usub, et valimisvaatlusmissioon võib pakkuda Sahelis valimistele lisaväärtust inimõiguste alaste aspektide jälgimisega ning aruandlusega ELi delegatsioonidele, et algatada vajaduse korral asjakohased meetmed;
43. kutsub Mali valitsust ja rahvusvahelist üldsust õppima 2010.–2011. aastal Nigeris toimunud demokraatiale üleminekust ja selle põhiseaduse ratifitseerimise protsessist, eelkõige kodanikuühiskonna ja muude sidusrühmadega peetud laiaulatuslikest konsultatsioonidest, jõupingutustest soodustada naiste osalemist poliitikas kandidaatidena ning kodanikuühiskonna partnerite toetusest kodanike valimiste vaatlemise, valijate koolitamise ja tegevuste läbiviimisel; rõhutab Nigeri jätkuva toetamise olulisust kogu Saheli piirkonna jaoks, et tugevdada kodanike usaldust demokraatliku süsteemi vastu, ning uue põhiseaduse ratifitseerimise nõude jätkamise olulisust, et suurendada läbipaistvust ja võidelda korruptsiooni vastu kaevandustööstuse juhtimisel, muu hulgas avalikustades selleks kõik suured kaevandamislepingud ja teabe nendest tuleneva tulu kohta;
44. peab sügavalt kahetsusväärseks sõnavabaduse, kogunemis- ja ühinemisvabaduse piiranguid Saheli piirkonnas; väljendab erilist muret teadete pärast ajakirjanike, poliitiliste oponentide, ametiühingu liikmete, kirikutegelaste ja muude kodanikuühiskonna tegelaste ja inimõiguste kaitsjate ahistamise, hirmutamise ja vahistamise kohta Tšaadis; väljendab lisaks muret rahumeelsete meelevaldajate vahistamise ja nende suhtes väidetavalt vägivalda kasutamise pärast Mauritaanias ning väidetavate opositsiooni vaigistamise püüete pärast Malis, sealhulgas ajakirjanike ja poliitiliste oponentide vahistamise ja meedia tsenseerimise teel; rõhutab sellega seoses Saheli piirkonnas inimõiguste kaitsjate, sõltumatu kodanikuühiskonna, sealhulgas naiste

ühenduste, ja vaba meedia toetamise olulisust, kuna need on peamised tegurid demokraatliku ühiskonna elus, eelkõige valimiste ajal; tunneb heameelt sõnavabaduse ning kogunemis- ja ühinemisvabadusega seotud positiivsete muutuste üle mujal piirkonnas ning julgustab ELi tegema kohalike partneritega koostööd, et olukorra paranemist veelgi soodustada; kutsub lisaks ELi üles ergutama ja toetama kodanikuühiskonna organisatsioonide kaardistamist, mis on tulemuslikuma toetamise alus; soovib ELil abistada kodanikuühiskonda ja inimõiguste kaitsjaid nii strateegiliselt kui ka rahaliselt ning pakkuda võimalusi pikaajalisteks vahetusteks, sealhulgas asjakohaste ELi delegatsioonide kaudu;

45. on seisukohal, et sõnavabaduse kaitsmine ja edendamine on ülioluline, et arendada aktiivset ja kaasatud kodanikuühiskonda, mis suudab korralikult kogu piirkonna arengule kaasa aidata; mõistab sellega seoses hukka kõik tsensuuri rakendamise ning ajakirjanikke ja inimõiguste kaitsjate hirmutamise katsed ning kõik muud otsesed või kaudsed surveavaldused era- või avaliku sektori meediale;
46. nõuab Saheli piirkonna riikidelt kõikide ajakirjanduse ja meedia, inimõiguste kaitsjate ja opositsiooniliikmete vastu suunatud omavoliliste vahistamiste ja hirmutamiskampaaniate lõpetamist; kutsub Saheli ja Sahara piirkonna riike, sealhulgas Põhja-Aafrika riike üles austama täielikult patsifistlike rühmituste sõna- ja meeleavaldamisvabadust; kutsub õigusasutusi üles mõistma kohut opositsionääride üle, kes on vahistatud kehtivaid õigusakte järgides, ning tegema seda nõuetekohase menetluse raames; nõuab, et Saheli piirkonna riigid edendaksid mitmeparteisüsteemi ja lubaksid õigusriigi põhimõtet järgivatel erakondadel valimistel kandideerida ilma repressioone kartmata ning võimaldaksid elanikkonnal valimistel osaleda;

Areng, humanitaarabi ja inimõigused

47. kinnitab veel kord 2011. aasta Saheli julgeolekut ja arengut käsitlevas Euroopa Liidu strateegias määratletud inimeste turvalisuse ja arengu vahelist tugevat seost Saheli piirkonna riikides; rõhutab, kui tähtis on arengupoliitika jätkuva edu seisukohast stabiilsus sellistes valdkondades nagu julgeolek, majandus, poliitika, inimõiguste ja põhivabaduste austamine Saheli piirkonnas; tuletab meelde, et piirkonna ohutuse tagamiseks on hädavajalik investeerida arenguabisse, et anda elanikkonnale piisavalt vahendeid, mis võimaldaksid suurendada piirkonna stabiilsust; on arvamusel, et sel viisil oleks võimalik suurel määral vältida ebaseaduslikku kaubandust ja ebaseaduslikku tegevust, mis on tingitud äärmisest vaesusest ning vahendite ja väljavaadete puudumisest;
48. võtab sügava murega teadmiseks kogu Saheli piirkonnas, eeskätt Malis, Nigeris, Tšaadis ja Burkina Fasos, kuid ka Mauritaanias valitseva äärmise ja üldise vaesuse; kinnitab, et vaesus avaldab kahjulikku mõju inimõiguste alaste eesmärkide saavutamisele; märgib, et vaesus ja arengus mahajäämine avaldab ebaproportsionaalselt suurt mõju naistele ja tüdrukutele, ning väljendab sügavat muret emade ja alla 5-aastaste laste suremuse kõrge määra pärast selles piirkonnas; juhib tähelepanu pöördvõrdelisele seosele emade haridustaseme ja väikelaste suremuse vahel juhib seetõttu tähelepanu tütarlastele hariduse võimaldamise vajadusele; rõhutab, et ÜRO järelduste kohaselt on suremuse määr parema haridusega emade hulgas madalam, mistõttu tuleks tagada üldine ja kättesaadav haridus; rõhutab, et kiiresti kasvav elanikkond (sageli kasvutempoga üle 3% aastas) avaldab täiendavat survet valitsuste suutlikkusele kaitsta isegi kõige

elementaarsemaid majanduslikke ja sotsiaalseid õigusi; on seetõttu seisukohal, et äärmiselt vajalik on parandada juurdepääsu tervishoiuteenustele ning et eelkõige seksuaal- ja soojätkamisõigustega seoses tuleb tagada juurdepääs pereplaneerimisteenustele;

49. rõhutab arengu, demokraatia, inimõiguste, hea valitsemistava ja julgeoleku üksteisest sõltuvust Saheli piirkonnas; kordab oma toetust inimõigustel põhinevale lähenemisviisile ja demokraatlikule omavastutusele arengukoostöös, mis põhineb kohalikul tasandil osalemise ja kohalike teadmiste rakendamisel, et saavutada kohapealsed arengueesmärgid, ning samuti tugevatele, tõhusatele ja sõltumatutele jõustamise järelmeetmetele, kuhu on riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil kaasatud valitsused, muud tõelised esindusorganid ning kohalik ja piirkondlik kodanikuühiskond nii riigi kui rahvusvahelisel tasandil; tuletab meelde ja toetab ELi kohustusi lähtuda ELi arengukoostöös inimõigustest, nagu on märgitud ka ELi inimõiguste strateegias ja selle tegevuskavas;
50. tuletab meelde vajadust kehtestada riikidele antava arenguabi eeltingimuseks põhiõiguste austamine nendes riikides; kinnitab veel kord, et ELi arenguabi raames antavate rahaliste vahendite tulemuslik eraldamine eeldab ELi suutlikkust kontrollida nende vahendite tõhusat kasutamist ja veenduda, et vahendeid ei suunata kavandatud eesmärgist kõrvale; kinnitab veel kord, et inimõiguste tõhusaks edendamiseks on vaja parandada ELi välis- ja sisepoliitika vahelist sidusust vastavalt ELi arengueesmärkidele;
51. palub komisjonil tagada Saheli piirkonnas kõikide arengufondide, sealhulgas demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi, Euroopa Arengufondi, arengukoostöö rahastamisvahendi ja Saheli vastupanupartnerluse fondi kasutamine vastavalt elanikkonna eelnevalt kindlaks tehtud vajadustele;
52. kutsub Euroopa Liitu üles toetama kõiki meetmeid, mida Saheli piirkonna riigid, valitsusvälised organisatsioonid ja kodanikuühiskond võtavad, et parandada eelkõige kõige haavatavamate inimrühmade juurdepääsu tervishoiule; kutsub rahvusvahelisi organisatsioone üles jätkama võitlust HIV/AIDSi, tuberkuloosi, malaaria ja meningiidi vastu, mille tagajärjel sureb palju inimesi; rõhutab vajadust töötada välja ja rakendada tervishoiusüsteeme tugevdavaid terviseprogramme, võttes arvesse asjaolu, et ülemaailmne majanduskriis on aeglustanud edasiminekut võitluses selliste haiguste vastu nagu HIV/AIDS, tuberkuloos, malaaria jm; tuletab meelde, et teatavad Saheli piirkonna elanikud on rändrahvad ja et nende juurdepääs tervishoiule on keeruline; kutsub sellega seoses üles toetama tervishoiualast teadlikkust suurendavaid ja koolituskampaaniaid;
53. mõistab hukka asjaolu, et eelarvekärped sellistes aastatuhande arengueesmärkide saavutamise seisukohast võtmetähtsusega valdkondades nagu toiduga kindlustatus, haridus ja tervishoid süvendavad toidu- ja humanitaarkriise Saheli piirkonnas; rõhutab möödapääsmatut vajadust võtta struktuurimeetmeid põllumajanduse, toiduga kindlustatuse ja toitumise valdkonnas ning erimeetmeid maa hõivamise likvideerimiseks, et edendada kaasavat ja jätkusuutlikku majanduskasvu ning ennetada iga-aastasi toidukriise Saheli piirkonnas;
54. on seisukohal, et poliitiline ebastabiilsus Saheli piirkonnas koos miljoneid inimesi mõjutava ränga põuaga kujutab endast olulist ohtu demokraatiale, õigusriigi põhimõttele ja inimõiguste ning sotsiaal-majanduslike õiguste austamisele, mõjutades sel moel

negatiivselt elanikkonna elukvaliteeti; tuletab meelde, et õigusriigi põhimõtte ja inimõiguste austamine ning hea valitsemistava on riikide stabiilsuse, julgeoleku ja põhivabaduste tagamiseks otsustavalt tähtis;

55. kutsub piirkondlikke ja kohalikke ametiasutusi üles koostöös kodanikuühiskonnaga kehtestama Saheli piirkonnas ja riigipiiridel tõhusaid julgeolekunõudeid ja austama inimõigusi, et tagada arengupoliitika ja humanitaarabipoliitika tulemuslik areng;
56. kutsub Saheli piirkonna riikide valitsusi üles kaotama kriisi peamisi põhjuseid säästva arengu strateegia raames, mis vastab oma kodanike poliitilistele, majanduslikele ja sotsiaalsele muredele, nagu juurdepääs toidule, haridusele, tervishoiule, tööhõivele, eluasemetele, jõukuse ümberjaotamisele, inimväärsele elukvaliteedile jne;
57. rõhutab vajadust võidelda korruptsiooni vastu, et parandada piirkonnas institutsioonilist õiguspärasust ja tegeleda kuhjuvate arengu- ja inimõiguste probleemidega; märgib, et mitmesuguses vormis korruptsioon on kahjustanud tõsiselt esmase arstiabi ja hariduse kättesaadavust; rõhutab lisaks vaba, organiseeritud kodanikuühiskonna ja meedia olulisust, et teostada kuritarvituste üle järelevalvet ja nendest teatada;
58. märgib, et naistel on oluline roll Saheli piirkonna arengus, eriti toitumise, toiduga kindlustatuse ja toiduainete tootmise seisukohast, sest põllumajanduses on tegevad peamiselt naised, kuigi enamikul neist ei ole endiselt õigust omada maad, mida nad harivad; palub komisjonil tunnustada naiste kui väiketalunike keskset rolli toiduga kindlustatuse tagamisel ning investeerida just naised toetavatesse kavadesse; rõhutab, et ELi strateegia peaks keskenduma ka meetmetele, mille eesmärk on tagada, et kõige kaitsetumatel inimestel, eriti maapiirkondades, oleksid põllumajandus- ja toitumisalased koolitusvõimalused, head tervishoiu- ja töötingimused ning vajaduse korral turvavõrgustik; rõhutab, et selleks, et väiketalunikud ja eriti naised saaksid tegeleda põllumajandusega jätkusuutlikult ja arendada oma tootmissuutlikkust, on neil tarvis paremat juurdepääsu mikrolaenudele, mis võimaldaks neil investeerida parematesse seemnetesse, väetistesse ja niisutusüsteemidesse ning hankida vajalikud vahendid põllukultuuride kaitsmiseks kahjurite ja haiguste eest;
59. rõhutab kiireloomulist vajadust anda aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks ELi humanitaarabi; rõhutab emade tervise parandamise eesmärgi olulisust, et vähendada emade suremust ja tagada üldine juurdepääs seksuaal- ja reproduktiivtervisega seotud teenustele ja pereplaneerimisele; rõhutab, et naiste tervise parandamise eesmärgi lahutamatu osa peab olema ka seksuaal- ja reproduktiivterviselise alane haridus ja teadlikkuse tõstmine;
60. märgib, et on muret tekitavaid märke, et Saheli piirkond tervikuna saab käesoleval aastal kannatada rängas toidu- ja toitainete kriisis, ning palub komisjonil anda piisavalt oma humanitaarabi vahendeid sellele piirkonnale;
61. rõhutab näljahäda, põua ja püsiva nälja pakilisi probleeme ning valitsuse suutmatust tagada elementaarne toiduga kindlustatus, mis on kohalike pettumuse peamine tõukejõud; kordab uuesti vajadust parandada riigi valitsuse suutlikkust tagada toiduga kindlustatus algatuse AGIR-Sahel suurema rahastamise ja poliitilise toetamise abil ning kavandades algatust ka piirkondliku ja laiaulatusliku lähenemisviisina, mis aitaks kõrvaldada toiduga kindlustamatuse algpõhjuse;

62. palub ELil võtta koostöös Saheli piirkonna riikidega kasutusele esmatähtis arengupoliitika, mille aluseks on inimõigustel ja põhivabadustel põhinev lähenemisviis ja mille eesmärk on toidukriisi, alatoitluse ja näljaprobleemi leevendamine, põuaga toimetulek ja reageerimine looduskatastroofidele; palub komisjonil kasutada alatoitluse vastu võitlemiseks eraldatud rahalisi vahendeid (2012. aastal 123,5 miljonit eurot) optimaalselt, kohandades need kõnealusele esmatähtsale poliitikale, et katta asjaomase elanikkonna vajadused ja toetada kõnealuste riikide kohaliku suutlikkuse arengut eesmärgiga tagada abi positiivne mõju;
63. tuletab meelde, et vajalik on pikaajaline kohustuste võtmine, tugevdamiseks Saheli vastupanuvõimet põuale ja vältimaks korduvaid toidukriise, mis sunnivad iga uue põuaperioodi korral kasutama suurel hulgal humanitaarabi; rõhutab, et see kohustus eeldab pikaajalist partnerlust valitsuste, piirkondlike asutuste, rahastajate ja finantseerimisasutuste, vahel, nagu AGIR Saheli algatus, mille käivitas Euroopa Liit;
64. märgib erilise murega, et joogivee kättesaadavus on endiselt probleem kogu Saheli piirkonnas; kordab, et piirkonna arendamiseks tuleks tähelepanu keskmesse seada kõnealuse piirkonna elanike põhivajaduste rahuldamine; rõhutab, et ELi antava arenguabi oluline osa peab olema suunatud sellele probleemile; peab sellega seoses kiiduväärseks kõiki rahvusvahelisi algatusi, mille eesmärk on vähendada Saheli piirkonnas veepuudust;
65. rõhutab, et vaja oleks pikaajalist lähenemisviisi, mille aluseks oleks hariduse kättesaadavus kõigile, et parandada Saheli elanike igapäevaelu ja toetada arengut piirkonnas, kus 2040. aastal on prognoosi kohaselt 150 miljonit inimest;
66. julgustab Saheli piirkonna riike ja piirkondlikke osalejaid koostöös ÜROga võtma arengu eesmärgil kasutusele uusi ressursse; peab kiiduväärseks ÜRO peasekretäri Saheli erisaadiku algatatud konsultatsioone Aafrika Arengupangaga ning soovib neid konsultatsioone laiendada Maailmapangale ja muudele rahvusvahelistele finantseerimisasutustele, et luua Saheli meetmete fond; kiidab heaks selle kavandatava fondiga integreeritud ressursiplatvormi, mille raames kooskõlastatakse piirkondlikud arenguprojektid Saheli riikide erivajadustega, ergutab ELi oma strateegiat vastavalt kohandama ja kooskõlastama;
67. väljendab muret uraanikaevandamise üldise olukorra pärast Sahelis, arvestades eriti MUJAO 23. mai 2013. aasta rünnakut kaevandusele Põhja-Nigeris Arlitis; rõhutab, et suured julgeolekunõuete rikkumised Nigeri uraanikaevanduste ümbruses võivad osutada kohalike elanike ja piirkondliku stabiilsuse jaoks katastroofilisteks, ning nõuab seepärast, et Nigeri ametivõimud ja nende rahvusvahelised partnerid pööraksid julgeolekule ülimalt tähelepanu; rõhutab ka, kui oluline on tagada uraani kaevandamisel ohutus; kutsub lisaks kaevandusettevõtteid üles tagama, et uraani kaevandatakse vastutustundlikult, kohalike kogukondade täielikul nõusolekul ning nii, et kaevandamine avaldab ümberkaudsetele elanikele ja keskkonnale minimaalset kahjulikku mõju;
68. märgib täie tõsidusega sagedasi toidu ja toitumisega seotud kriise ja muid humanitaaralaseid hädaolukordi Saheli piirkonnas ning nende mõju kõige põhilisematele inimõigustele; tervitab ELi ja selle liikmesriikide tugevat kaasatust humanitaarkriiside lahendamise jõupingutustes Saheli piirkonnas; toonitab, et toiduga kindlustamatuse probleemi lahendamine on peamine viis, kuidas aidata kaasa rahule ja tugevdada inimõigusi; on arvamusel, et selle eesmärgiga tuleks stimuleerida kohalikku

tootmist ja omavastutust ning tõhustada jaotusvõrgustikke ja ressursside liikuvust; märgib, et Euroopa Komisjon andis 2012. aastal toidukriiside leevendamiseks abi 338 miljoni euro ulatuses, millest 174 miljonit eurot eraldati humanitaarhädaabile; märgib, et humanitaarabi ja kodanikukaitse peadirektoraat eraldas humanitaarabi andmiseks 172 miljonit eurot, millest 58 miljonit eurot kasutati Malis;

69. palub ELil jätkata ja tõhustada ulatuslikuma humanitaarabi andmist Saheli piirkonnale, tagada tihe koostöö rahvusvaheliste humanitaarabiorganisatsioonide, kodanikuühiskonna, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste ja valitsuste vahel ning võtta kasutusele vajalikud vahendid 10. Euroopa Arengufondist (660 miljonit eurot ajavahemikuks 2007–2013) ja algatuse AGIR–Sahel (l'Alliance Globale pour l'Initiative Résilience) fondist (172 miljonit eurot 2012. aastaks); tunneb heameelt selle üle, et 11. EAFi raames eraldati AGIR Saheli programmi eelarvesse 1,5 miljonit eurot Saheli piirkonna riikide vastupanuvõime parandamiseks;
70. rõhutab, et kõikidel Saheli piirkonna riikidel on vaja kasutusele võtta poliitika peamiste sotsiaalsete infrastruktuuride ja põhivõrkude (kanalisatsioon, meditsiinitöötajate võrk, transport, telekommunikatsioon) loomiseks, et tagada humanitaarabi erapooletu, üldine, piiranguteta, nõuetekohane ja tõhus kohtetoimetamine; ootab, et riigid ning piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused tagaks nende võrgustike alalise toimimise ja nendele juurdepääsu;

Naiste, laste ja alaealiste inimõiguste olukord

71. mõistab rangelt hukka jätkuvalt kestva ja sageli päritud orjuse Saheli piirkonnas ja eriti Mauritaanias, kus see puudutab teadaolevalt märkimisväärset elanikkonna vähemust; märgib, et orjus eksisteerib jäigas kastsüsteemis ning püsib, olgugi et riik keelustas orjuse ametlikult 1981. aastal ja muutis selle 2007. aastal sõnaselgelt karistatavaks; väljendab sügavat muret selle tava institutsionaalsuse ja avaliku halduse valdkonnas levimise pärast; märgib ära ka Mauritaania valitsuse ülima tõrksuse orjuse jätkuva laiaulatusliku olemasolu tunnistamisel ning asjaolu, et siiamaani on teadaolevalt toonud ainult üks kohtuasi orjapidaja vastu kaasa eduka süüdimõistmise; nõuab tungivalt, et Mauritaania valitsus täidaks oma riiklikke ja rahvusvahelisest õigusest tulenevaid kohustusi teha tulemuslikult lõpp orjusele selle kõikides vormides ning jõustaks orjuse vastased õigusaktid, nähes muu hulgas ette hüvitusmenetlused; nõuab lisaks tungivalt, et Mauritaania ametiasutused lõpetaksid orjuse kaotamist nõudvate kodanikuühiskonna aktivistide ahistamise ja isegi vangistamise, sealhulgas ususalgamise süüdistusel; kutsub sellega seoses komisjoni ja liikmesriike üles jätkama Mauritaania ja rahvusvaheliste orjusevastaste organisatsioonide, sealhulgas orjuse nüüdisaegsete vormidega tegeleva ÜRO eriraportööri ja Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni toetamist;
72. märgib suure murega, et orjus püsib suures osas Saheli piirkonnast, kus suur hulk inimesi on võlaorjuses Malis, Nigeris ja mujal; nõuab tungivalt, et vastutavad riiklikud ja rahvusvahelised asutused võtaksid sellega seoses meetmeid, jälgides kehtivate orjust keelustavate ja karistavate õigusaktide nõuetekohast rakendamist, pöörates erilist tähelepanu naiste ja tüdrukute seisundile ja kaitsetusele; ergutab ametivõime töötama välja programme, mille eesmärk on muu hulgas toetada ohvrite rehabilitatsiooni ja reintegratsiooni, koguda andmeid ja korraldada teadlikkust tõstvaid kampaaniaid, sest paljud peavad orjust loomulikuks olukorraks ning selline sotsiaalne hierarhia on kultuuris sügavalt juurdunud; julgustab kohalikke ametivõime töötama välja strateegiaid

ja programme, mille eesmärk on integreerida endised orjad ühiskonda, tagades elatusvahendid ja asjakohase juurdepääsu töökohtadele;

73. väljendab muret laste põhiõiguste rikkumise pärast Sahelis, eeskätt soolise vägivalla ja diskrimineerimise ning laialt levinud laste töötamise pärast, teadaoleva alaealiste täiskasvanute vanglates kinnipidamise pärast Mauritaanias, Malis ja mujal ning lapssõdurite värbamise pärast Tšaadi regulaarvägedesse; nõuab, et EL teeks tihedat koostööd Saheli piirkonna valitsustega, et tagada nende tavade kaotamine;
74. väljendab sügavat muret seoses tõenditega lapstööjõu kasutamise kohta Mali kullakaevandustes, põllumajanduses, metsanduses ja muudes majandussektorites, kus sunnitakse teadaolevalt tööle juba kuueaastaseid lapsi; märgib, et Saheli piirkonna riikide seadused keelavad lapstööjõu kasutamise; märgib lisaks kulla kaevandamise eriti ohtlikku olemust; kutsub seetõttu Mali ametiasutusi üles rakendama oma 2011. aasta juunis vastu võetud lapstööjõu kasutamise vastu võitlemise tegevuskavas (PANETEM) esitatud põhimõtteid ning soodustama aktiivsemalt hariduse üldist kättesaadavust; kutsub ELi tegema koostööd Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) ja teiste riiklike ning rahvusvaheliste organisatsioonidega, et täielikult lõpetada lapstööjõu kasutamine Malis; kutsub kõiki Saheli piirkonna riike üles võitlema lapstööjõu kasutamise vastu ja edendama hariduse andmist;
75. märgib suure murega, et valitsusväliste organisatsioonide statistika kohaselt töötab Malis üle 17 miljoni alla 17-aastase lapse; taunib seda olukorda, eriti arvestades, et selle hinnaks on madalam haridus ja kirjaoskuse madal tase;
76. tuletab meelde, et Euroopa Liit järgib Kimberley protsessi põhimõtteid, rakendab metsaõigusnormide täitmise järelevalvet, metsahalduse ja puidukaubanduse (FLEGT) tegevuskava programme ja püüab üldiselt edendada rahvusvaheliste peamiste sotsiaalkaitse-, töö- ja keskkonnanormide järgimist ja ettevõtete sotsiaalset vastutust; kutsub Euroopa Liitu ja Saheli piirkonna riike üles kaaluma teemante käsitleva Kimberley protsessi eeskujul kulla jälgitavuse protsessi kehtestamist; rõhutab vajadust selle järele, et Euroopa ettevõtted, millel on tüdarettevõtted Saheli piirkonna riikides, tagaksid nende põhinormide ja ettevõtete sotsiaalset vastutust käsitlevate rahvusvaheliste suuniste järgimise; tuletab meelde, et Euroopa Liit hakkab peagi rakendama riikide kaupa aruandluse põhimõtet;
77. väljendab sügavat muret teadete pärast Tšaadis ja muudes kõnealuse piirkonna riikides toimuva laste röövimise kohta lunaraha ja müügi eesmärgil; märgib, et lastega kaubeldakse ebaseaduslikult riigisiselt ja välismaal sunnitööjõu, sundabielu ja seksuaalse kuritarvitamise eesmärgil; märgib lisaks, et mõnedel juhtudel röövitakse lapsi rahvusvahelistele lapsendamisagentuuridele müümiseks;
78. kutsub Saheli piirkonna riike üles soodustama kõikide laste – tüdrukute ja poiste – ja rändrahvaste elanikerühmade juurdepääsu haridusele ilma diskrimineerimiseta rassi, seisuse või etnilise päritolu alusel; kutsub neid riike üles edendama kutsehariduspoliitikat ja soodustama juurdepääsu kõrgharidusele ja tööturule, et pakkuda Saheli piirkonna noortele tulevikuväljavaateid ja hoida neid eemale terroristlikest rühmitustest; rõhutab, et laste elutingimuste parandamiseks tuleb koolides täita hügieeni, julgeoleku ja inimvääriskusega seotud miinimumtingimused ning tagada, et õpetajad ei kuritarvita lapsi ega sunni neid kerjama;

79. nõuab kõige kaitsetumas olukorras olevatele elanikkonnarühmadele, sealhulgas naistele ja lastele suunatud tulemusliku tervishoiu- ja hariduspoliitika rakendamist ja selle üle järelevalve teostamist, püüeldes selliste aastatuhande arengueesmärkide saavutamisele nagu kõigile kättesaadav üldine algharidus, emade parem tervis ja kõigile kättesaadavad tervishoiuteenused, võitlus HIVi/AIDSi ning muude nakkushaiguste vastu; kutsub ELi üles seadma 11. Euroopa Arengufondi raames Saheli piirkonnas oma tegevuse prioriteediks noored ja ambitsioonika hariduspoliitika arendamise; tuletab meelde, kui tähtis on poliitika, mille keskmes on naised ja tööturule juurdepääs;
80. sedastab, et naistel on tähtis roll Saheli piirkonna stabiliseerimises ja arengus ning kutsub üles suurendama nende rolli konfliktide ennetamisel, rahu kindlustamisel ja taastamisel, samuti sellistes valdkondades nagu julgeolek, poliitika ja majanduse areng; julgustab arengupartnereid eraldama rahalist toetust projektidele, mis on suunatud konkreetsetele piirkonna naiste mõjuvõimu suurendamisele;
81. märgib, et suurel osal kõnealusest piirkonnast diskrimineeritakse naisi ja tüdrukuid, selle näidete hulka kuuluvad sundabielud, laste abielud, seksuaalne ärakasutamine, vähene haridus, laialt levinud naiste suguelundite moonutamine, sealhulgas infibuleerimine, harjumuspärased tavad, nagu sororaat või leviraat ning diskrimineerimine seoses juurdepääsuga haridusele, tööhõivele koos vastavate õigustega ja tervishoiule; kutsub üles rakendama koostöös kõikide kohaliku arenguga seotud osalejatega inimõiguste ja soolise võrdõiguslikkuse kaitsmise poliitikat, et muu hulgas järgida, kaitsta ja edendada naiste õigusi, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervisega seonduvaid õigusi, ilma diskrimineerimiseta rassi, seisuse, vanuse, etnilise või usulise kuuluvuse, perekonnaseisu või päritolu alusel ja olenemata sisserändaja või mittesisserändaja staatusest; rõhutab, et vaja on teha rohkem jõupingutusi, tagamaks et valitsemise ja õigusriigiga seonduvad reformid vastavad naiste konkreetsetele vajadustele;
82. kutsub Saheli piirkonna riike üles võtma vastu konkreetseid seadusi ja meetmeid, millega keelataks igasugune naistevastane vägivald, sealhulgas kodu- ja seksuaalvägivald, seksuaalne ahistamine ning kahjulikud traditsioonid, nagu naiste suguelundite moonutamine ja sundabielud, eriti alaealiste korral, ning kehtestataks selle eest karistused; rõhutab ohvrite kaitse ja sihtotstarbeliste teenuste olulisust ründajate karistamatuse vastu võitlemisel ja kõnealuste kuritegude uurimise, nende eest vastutusele võtmise ja karistamise tagamisel, ning toonitab, et kõikidele naistele tuleb täielikult tagada kohtusse pöördumise võimalus ilma diskrimineerimiseta usulistel või etnilistel põhjustel; rõhutab, et koduvägivald ei ole perekonnasisene eraasi, ning ei pea vastuvõetavaks vägivalda õigustamist kultuuriliste või usuliste tõekspidamistega;
83. nõuab tungivalt, et Saheli piirkonna riigid vaataksid läbi oma seadused, milles käsitletakse naiste ja omandiõiguse küsimusi; rõhutab, kui oluline on, et naised omaksid maad, mida harivad ja millel elavad;
84. kutsub rahvusvahelist üldsust üles eraldama rohkem vahendeid naiste õiguste edendamiseks ja mõjuvõimu suurendamiseks kõnealuses piirkonnas; väljendab heameelt Aafrika Liidu pingutuste üle naiste õiguste edendamisel ning tuletab meelde Lääne-Aafrika Riikide Majandusühenduse (ECOWAS) olulist rolli piirkonna stabiilsuse tagamisel; palub Saheli piirkonna riikidel tõhustada omavahelist koostööd, et korraldada koos vabariikide, kodanikuühiskonna, ÜRO ja ELiga naiste õigusi käsitlevaid teavituskampaaniaid; kutsub ELi üles tegema koostööd piirkondlike osalejatega, et

edendada tüdrukute haridust ning toetada meetmeid naiste rahalise kindlustatuse ja potentsiaali edendamiseks, sest see on peamine viis, kuidas tagada naiste sotsiaalne, poliitiline ja majanduslik iseseisvus; ergutab lisaks poliitika kujundamisel pöörama tähelepanu naiste tervishoiu parandamisele;

85. kutsub Saheli piirkonna riike üles tagama, et kõikide tütarlaste sünd registreeritaks ja et nad kõik omandaksid alghariduse;
86. kutsub komisjoni, Euroopa välisteenistust ja nõukogu üles ergutama rohkemaid Saheli piirkonnas asuvaid riike nägema oma õigusaktides konkreetselt ette naiste ja tüdrukute õigusi ja seadma prioriteediks programme, mille abil tagada kõnealused õigused, eelkõige juurdepääs avalikele teenustele, sh haridusele ja tervishoiule, seksuaal- ja reproduktiivõigused, tagatud laenuid toidu, maa ja tootmisressursside ostmiseks (eelkõige maapiirkonnas) ning juurdepääs tervishoiule ja kohtusüsteemile, üldise eesmärgiga suurendada naiste rahalist sõltumatust, aidata neil liikuda mitteametlikest sektoritest ametlikesse tööhõivesektoritesse, osaleda poliitilistes ja majandusalastes otsustamisprotsessides, kaotada kõik naiste- ja tüdrukutevastase vägivalda vormid ning likvideerida muu hulgas varajaste sundabielude ja suguelundite moonutamise julm tava;
87. palub, et ELi eriesindaja Saheli piirkonnas ning ELi inimõiguste eriesindaja töötaksid välja ühiseid algatusi naiste õiguste paremaks tagamiseks asjaomases piirkonnas, võideldes soopõhise vägivaldaga seotud karistamatuse ja kõikide muude vägivaldavormide vastu, millega kahjustatakse naiste väärikust; nõuab, et komisjon, Euroopa välisteenistus ja partnerriigid seaksid naiste õigused ja soolise võrdõiguslikkuse kahepoolsete abiprogrammide prioriteediks ning näeksid ette kestliku ja prognoositava rahastamise algatustele, mille eesmärk on naiste mõjuvõimu ja soolise võrdõiguslikkuse suurendamine; mõistab eelkõige hukka vägivalda, mis on naiste sotsiaalse ja majandusliku vabaduse saavutamisele peamiseks takistuseks; rõhutab, et naiste ja meeste võrdõiguslikkuse edendamist tuleb käsitada valdkondadevahelise küsimusena;
88. tervitab samasooliste inimeste suhete õiguslikku staatust Malis, Nigeris, Tšaadis ja Burkina Faso; avaldab siiski kahetsust ühiskondliku diskrimineerimise püsimise pärast; väljendab sügavat muret Malis ja üldiselt kogu piirkonnas LGBT-inimeste kogukonnale kehtestatud seaduste pärast, millega keelatakse avalikus kohas nõ ebasüüdsalt käitumine ja nn ebamoraalsetel eesmärkidel ühinemine; loodab, et Põhja-Malis toimunud mässu ajal rõhutatud inimesed saavad turvaliselt oma ühiskonda uuesti integreeruda; väljendab sügavat muret Mauritaanias aset leidva lesbide, geide, bi- ja transseksuaalide suhete jätkuva kriminaliseerimise pärast, mis meeste puhul näeb ette surmanuhtluse avaliku kividega surnuksloopimise näol; märgib siiski, et dokumenteeritud juhtumid selle karistuse kohaldamise kohta puuduvad; nõuab tungivalt, et Mauritaania valitsus teeks sellegipoolest kodanikuühiskonnaga koostööd, et reformida oma õigusakte ja aidata parandada lesbidest, geidest, bi- ja transseksuaalidest kodanike elukvaliteeti;
89. usub, et õigustel põhinev lähenemisviis tuareegi rahva olukorrale ja arengule ning ajaloolise ülekohtu aus käsitlemine on äärmiselt oluline Saheli piirkonnas rahu ja arengu tagamiseks, unustamata samas, et tuareegide piirkondades elavad ka muud etnilised rühmad, tervitab Nigeris selle küsimusega seoses toimunud arengut, kuid nõuab tungivalt, et kõik riigid, kus on olulisel määral tuareege, sealhulgas Saheli piirkonda mittekuuluvad riigid, nagu Alžeeria ja Liibüa, teeksid selle kogukonna esindajatega

koostööd, et lahendada poliitiliselt ja institutsiooniliselt alaarengu ja vaenuga seotud probleemid; märgib lisaks paljude erinevate kultuuride olemasolu Saheli piirkonnas; on seisukohal, et kõikidele nendele rahvastele tuleks anda võimalus leida taas viis rahumeelseks koeksisteerimiseks; julgustab piirkonna valitsusi kaasama neid kõiki ühiskondlikku ja poliitilisesse dialoogi ning otsuste tegemise protsessi;

ELi poliitika soovitud Saheli piirkonna jaoks

90. tervitab Euroopa Liidu eriesindaja ametisse nimetamist Sahelis ning tugevat inimõiguste elementi tema mandaadis; ootab uuel Euroopa Liidu eriesindajalt tiheda koostöö tegemist ELi inimõiguste eriesindaja, Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Prokuratuuri, ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo ning piirkonna inimõiguste kaitsjate ja vaatlejatega; et edendada inimõiguste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse austamist; nõuab Sahelisse nimetatud ELi eriesindaja ja eriti Vahemere lõunapiirkonda nimetatud ELi eriesindaja ning Aafrika sarve piirkonda nimetatud ELi eriesindaja vahelist asjakohast kooskõlastamist, sest kriisid Aafrikas on tugeva piirkondliku mõjuga, neil kipub olema ülekanduv mõju ning need lähtuvad geostrateegilistest kaalutlustest; nõuab seetõttu tungivalt, et EL panustaks liidu kõikide Aafrikaga seotud püüdluste tõhusasse kooskõlastamisse, eeskätt kriisijuhtimise ja konfliktijärgsete jõupingutuste valdkonnas, ning palub liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal ja komisjoni asepresidendil selline kooskõlastamine tagada;
91. rõhutab ELi inimõigustealaste poliitiliste kohustuste täitmise olulisust, sealhulgas selliste suuniste rakendamise olulisust, mis käsitlevad lapsi ja relvastatud konflikte, naiste ja tüdrukute vastu suunatud vägivalda, kõikide nende vastu suunatud diskrimineerimise vormide vastu võitlemist, rahvusvahelise humanitaarõiguse järgimise edendamist, tsiviilelanike kaitsmist ÜJKP missioonide ja operatsioonide ajal, ning samuti ELi kõikehõlmava lähenemisviisi rakendamise olulisust, mis on seotud naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevate ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide nr 1325 ja 1820 rakendamisega, sealhulgas jälgides seonduvat arengut ja andes sellest aru;
92. mõistab hukka asjaolu, et ei 21. märtsil 2011. aastal vastu võetud Saheli julgeolekut ja arengut käsitlevas ELi strateegias ega ka välisasjade nõukogu 23. märtsi 2012. aasta selleteemalistest järeldustes ei viidata soolise võrdõiguslikkuse, naiste olukorra või naiste õiguste kaitse edendamisele;
93. peab kiiduväärseks ELi Saheli strateegia strateegilisi tegevussuundi, mis hõlmavad hea valitsemistava ja sisekonflikti lahendamise toetamist ja edendamist; usub siiski, et strateegias ei käsitleta endiselt piisavalt inimõigusi, õigusriiki, demokraatia toetamist, tõhusat majandusjuhtimist ja jõulisi korruptsioonivastaseid meetmeid peamiste elementidena, et toetada selle keskmes olevat arengu ja julgeoleku vahelist seost; nõuab tungivalt, et ELi institutsioonid teeksid lähiajal strateegia läbivaatamisel koostööd ning lisaksid konkreetsed ettepanekud selleks, et:
  - a) tegeleda põgenike ja riigisiseste põgenike raske olukorraga kogu piirkonnas,
  - b) lahendada orjuse, inimkaubanduse ja muude ebaseadusliku kaubanduse ja üle piiri toimetamise vormide probleem, mis on suuresti kahjustanud inimõigusi ja julgeolekut kõnealuses piirkonnas,
  - c) parandada naiste, laste ja alaealiste olukorda,

- d) suunata abi tõhusalt ja tulemuslikult, pakkudes valitsustele lisatoetust põhimõttel „rohkem rohkema eest”,
  - e) teha lõpp karistamatuse kultuurile, muu hulgas toetades meetmeid, mis on juba kavandatud või Malis ja mujal juba kehtestatud,
  - f) kaitsta kodanikuvabadusi ja parandada demokraatlikku valitsemist kaasavate valimisprotsesside ja usaldusväärse esindatuse kaudu ning kodanikuühiskonna toetamise kaudu,
  - g) kaitsta kultuurilist mitmekesisust ja pärandit;
94. soovitab ELil kaaluda võimalust kasutada nii Malis kui ka mujal piirkonnas inimõiguste kõige tõsisemaid rikkumisi toime pannud isikute suhtes sihipäraseid sanktsioone varade külmutamise, viisakeeldude või muude vahendite kaudu;
95. väljendab heameelt ÜRO peasekretäri hiljutise aruande üle olukorra kohta Saheli piirkonnas; märgib ära nn nelikveo meetodi, mille eesmärk on tugevdada integreeritud strateegia raames valitsemist, julgeolekut, humanitaarvaldkonna nõudeid ja arengut; peab eriti kiiduväärseks strateegia tugevat inimõiguste mõõdet ning kutsub ELi üles seda jätkuvalt toetama; kiidab ka ÜRO integreeritud strateegia rõhuasetust osalemise suurendamisele, kohaliku ja piirkondliku valitsemise toetamisele, sotsiaalse ja julgeolekualase ühtekuuluvuse tugevdamisele, varajase hoiatamise süsteemide väljatöötamisele tulevaste ohtude tarbeks ning eeskätt riiklike ja piirkondlike inimõiguste mehhanismide tugevdamisele ja kindlustamisele; ergutab ELi koondama samasugust terviklikku jätkusuutlikkuse, julgeoleku, humanitaar- ja arenguprobleemide ja inimõiguste käsitust nii, et tunnistatakse Saheli piirkonna probleemide põhimõtteliselt rahvusvahelist, piiriülest ja omavahel tihedalt seotud olemust;
96. rõhutab, et jätkuvalt oluline on EL tihedam koostöö selliste Aafrika piirkondlike osalejatega nagu Aafrika Liit, ECOWAS, Araabia Magribi Liit ning Aafrika piirkondlikud inimõiguste kaitse mehhanismid, et tagada Saheli piirkonnas inimõiguste ja demokraatiaga seotud algatuste kestlik edenemine; ergutab naaberriike Senegali, Tuneesiat, Alžeeriat ja Marokot võtma samuti Saheli piirkonnas juhtrolli, et aidata luua tõeline piirkondlik dünaamika, mis aitab kaasa piirkonna majanduslikule arengule ja inimõiguste edendamisele; sedastab, et püsivad lahendused Saheli probleemidele peavad lähtuma piirkonnast endast ning olema täiel määral sealsete elanike poolt omaks võetud; kutsub sellegipoolest ELi üles täitma jätkuvalt oma kohustust teha Saheli piirkonna partneritega koostööd ja aitama neid kõikide enda käsutuses olevate asjakohaste vahenditega, et parandada selle piirkonna inimeste elukvaliteeti, ja tugevdama sidemeid nende riikide demokraatlike valitsustega;

Inimõiguste kaalutlused Lääne-Saharas ja Tindoufi laagrites

97. võtab teadmiseks ÜRO peasekretäri 2013. aasta aprilli aruande Lääne-Sahara olukorra kohta, milles rõhutatakse, et otsustavalt tähtis on käsitleda Lääne-Sahara konflikti laiaulatuslikuma Saheli strateegia osana ning asjaolu, et inimõiguste küsimus jääb konflikti mis tahes lahenduse juures endiselt äärmiselt oluliseks, ja väljendab selle üle heameelt; märgib, et erinevad konfliktid Saheli piirkonnas ja eelkõige selliste terroristlike rühmituste nagu AQIM kohalolek Põhja-Malis ja Lõuna-Alžeerias on tegurid, mis ohustavad Lääne-Sahara ja ulatuslikuma piirkonna stabiilsust; märgib

- lisaks, et konflikt avaldab kahjulikku mõju piirkondlikule integratsioonile, mis peaks hõlmama Marokot ja Alžeeriat ning võiks pakkuda olulisi võimalusi demokraatiseerimiseks ja majanduse arendamiseks ning suurendaks inimeste julgeolekut Saheli ja Sahara piirkonnas;
98. kinnitab veel kord oma toetust ÜRO resolutsioonidele Lääne-Sahara kohta; nõuab, et läänesaharalaste inimõigusi ja põhivabadusi, sealhulgas ühinemisvabadust, sõnavabadust ja õigust rahumeelselt meelt avaldada austataks täiel määral;
99. rõhutab, et inimõiguste küsimust Lääne-Saharas ja Tindoufi põgenikelaagrites tuleb käsitleda, ootamata mis tahes lõpliku poliitilise lahenduse leidmist või seisukohtade väljendamist sellise lahenduse kohta; kordab siiski, et enesemääramine on põhiline inimõigus, nagu on täpsustatud ÜRO kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artiklis 1; tuleb lisaks meelde, et territoriaalne terviklikkus on üks rahvusvahelise õiguse põhimõtetest; tuleb lisaks meelde ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1754(2007), milles nõutakse tungivalt, et pooled peavad alustama läbirääkimisi heas usus, ilma eeltingimusteta ja eesmärgiga leida olukorrale õiglane, püsiv ja pooltele vastuvõetav poliitiline lahendus, mis annab läänesaharalastele enesemääramisõiguse; nõuab tungivalt, et Maroko ja Polisario Rinne jätkaksid läbirääkimisi konflikti rahumeelse lahendamise üle ning kinnitaksid läänesaharalaste õigusi enesemääramisele; rõhutab Marokos alguse saanud demokraatiale suunatud poliitiliste reformide protsessist tulenevat võimalust, ning võtab teadmiseks nendest reformidest tingitud kindlama kohustuse austada läänesaharalaste inimõigusi; kardab, et 25-aastane hilinemine referendumikorraldamise või mõne muu läbirääkimistel kokku lepitud ja vastastikku aktsepteeritud poliitilise lahenduse saavutamise suured Lääne-Saharas võõrandumist ja vägivalda tõenäosust, eelkõige noorte hulgas; kutsub Euroopa Liitu rohkem kohustusi võtma ja toetama ÜROd jõupingutustes ergutada pooli uuesti otsesid läbirääkimisi alustama, et leida konfliktile rahumeelne ja kestlik lahendus;
100. kutsub komisjoni ja liikmesriike – arvestades, et Lääne-Sahara konflikti poliitiline lahendus, lepitamine ja inimõiguste olukord on tihedalt seotud – olema Lääne-Sahara konflikti lahendamisel aktiivsemad ning mitte üksnes toetama ÜRO läbirääkimisi, vaid kasutama ka oma mitmesuguseid välispoliitikavahendeid (nt tugevdades inimõiguste järelevalvet ja suurendades sellealast teadlikkust politsei- ja julgeolekujõudude seas ning toetades demokraatlikke reforme, sealhulgas detsentraliseerimist ja diskrimineerimisega võitlemist piirkonnas), et suurendada väga vajalikku usaldust konfliktipoolte vahel;
101. väljendab sügavat muret seoses aruandega ÜRO eriraportöörilt piinamise küsimustes, kes leidis tõendeid, et Maroko ametnikud on vahistanud isikuid poliitilistel alustel, pannud toime piinamisi ja vägistamisi läänesaharalastest kinnipeetavate suhtes, röövinud meelevaldajaid ja jätnud nad hirmutamiseks kõrbe maha ning tahtlikult ja sageli rünnanud iseseisvuse toetajaid, sealhulgas nende kodusid; märgib lisaks laiaulatuslikke oletusi sunnitud kadumiste ja ebaõiglaste kohtuprotsesside kohta; juhib eelkõige tähelepanu Gdeim Iziki protestilaagri mahalõhkumisele 2010. aasta novembris, kus märkimisväärse vägivalda tõttu oli 13 hukkunud, ning sellele järgnenud 2013. aasta veebruaris toimunud kohtuprotsessile 25 läänesaharalase üle, kellest paljud olid tuntud inimõiguste aktivistid; võtab teadmiseks Maroko tungivad väited kohtuprotsesside õigluse ja õiglase kohtumõistmise kohta ning mõnede rahvusvaheliste vaatlejate

positiivsed järeldused, kuid tuletab meelde ka ÜRO eriraportööri muret seoses sõjaväekohtu kasutamise, väidetava piinamise ja Maroko ametivõimude suutmatusega neid väidetavaid juhtumeid uurida; võtab teadmiseks mõnede valitsusväliste organisatsioonide ja inimõiguste vaatlejate järeldused seoses väidetavate politiseeritud tagakiusamiste, puudulike tõendite ja liiga karmide kohtuotsustega, kus kahekümnele inimesele määrati karistused, mis ulatusid kahekümneaastasest vanglakaristusest eluaegse vangistuseni; väljendab sellega seoses heameelt asjaolu üle, et Maroko valitsus toetab riikliku inimõiguste nõukogu soovitusi, mille kohaselt ei tohiks tsiviilisikute üle edaspidi sõjaväekohtus kohut mõista; nõuab tungivalt, et Maroko valitsus tagaks selle soovitusi tegeliku järgimise; peab sellegipoolest kahetsusväärseks, et see otsus ei mõjuta juba süüdimõistetuid; nõuab lisaks, et Maroko valitsus rakendaks kõik ÜRO ja riikliku inimõiguste nõukogu aruannetes esitatud soovitusi ning jätkaks inimõiguste järgimise kultuuri edendamist; kutsub sellega seoses Maroko ametivõime üles vabastama viivitamata kõik läänesaharalastest poliitilised vangid ning tegema koostööd kodanikuühiskonna ja muude osalejatega, et tagada kohtumenetluste läbipaistvus ja õiglus ning uurida julgeolekuametnike tegevust ja anda kohtu alla need, kes on väidetavalt seotud meelevaldsete vahistamiste, piinamise ja muude võimu kuritarvitamise juhtumitega;

102. mõistab hukka inimõiguste rikkumised, sealhulgas ahistamise ja seksuaalse vägivalla, mille all kannatavad Lääne-Sahara naised;
103. väljendab uuesti ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo 2006. aasta aruandes esitatud muret seoses sõna-, kogunemis- ja ühinemisvabaduse piiramisega Lääne-Saharas; võtab teadmiseks Maroko väite, et riigis on lubatud istumisstreigid ja muud protestivormid; peab kahetsusväärseks, et Maroko ilmselgelt takistab institutsiooniliselt iseseisvust toetavate valitsusväliste organisatsioonide tegevust, lubamata nende seaduslikku registreerimist ja tunnustamist, mis on vajalik nende tulemuslikuks tegutsemiseks kogukondades; mõistab hukka sageli liiga rängad karistused nõ Maroko territoriaalse terviklikkuse õõnestamise eest – see on seadusesäte, mida teadaolevalt kasutatakse rahumeelselt iseseisvust toetavate läänesaharalaste suhtes; tuletab meelde ÜRO kultuuriliste õiguste sõltumatu eksperdi järeldusi, et Maroko ametivõimud suruvad maha läänesaharalaste kultuuri teatavaid aspekte; kordab ÜRO sõltumatu eksperdi üleskutset tühistada sellised meetmed ja edendada täielikku kultuurilist mitmekesisust; märgib sellega seoses positiivse asjana, et Maroko uude põhiseadusse on lisatud sätted kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse austamise kohta; väljendab heameelt läänesahara telekanali loomise üle; ergutab jõuliselt neid sätteid täielikult rakendama;
104. peab äärmiselt kahetsusväärseks tõsiasi, et kolmapäeval, 6. märtsil 2013 saatis Maroko välja neljast Euroopa Parlamendi liikmest koosneva delegatsiooni; märgib, et delegatsiooni eesmärk oli külastada Lääne-Sahara territooriumi, uurida inimõiguste olukorda ja kohtuda MINURSO esindajatega; avaldab sügavat nõrdimust Maroko ametivõimude käitumise ja nõuab, et Maroko Kuningriik lubaks sõltumatutel vaatlejatel, parlamentide liikmetel, meedial ja humanitaarorganisatsioonidel Lääne-Saharasse vabalt siseneda ja seal vabalt liikuda;
105. tuletab meelde ÜRO projektiteenuste büroo (UNOPS) tõstatatud muret, et Lääne-Sahara on endiselt üks kõige mineeritumaid alasid maailmas; märgib, et Lääne-Saharas asuvad maamiinid on alates 1975. aastast nõudnud traagiliselt vähemalt 2500 inimelu, need ohustavad endiselt mitmeid tuhandeid Sahara nomaade ning kujutavad endast peamist

- takistust Lääne-Saharat käsitleva vaidluse ja põgenike olukorra lahendamisel; tunnustab seetõttu MINURSO, Maroko kuningliku armee, Polisario Rinde, organisatsiooni Landmine Action ja muude organisatsioonide tööd mõjutatud piirkondade kaardistamisel ja puhastamisel; väljendab heameelt asjaolu üle, et Polisario Rinne on allkirjastanud Genfi üleskutse jalaväemiinide keelustamiseks; julgustab kõiki osalejaid tegema kõik võimaliku elanikkonna koolitamiseks, ohvrite abistamiseks ja kogu ülejäänud laskemoona eemaldamiseks; märgib ka, et Maroko on üks vähestest riikidest ja vaid üks kolmest Aafrika riigist, kes ei ole allkirjastanud miinide keelustamise lepingut; ergutab riiki seda lepingut usaldust suurendava meetmena ja rahule pühendumise märgina allkirjastama;
106. tõstab esile läänesahara naiste olukorra ja nende suure osatähtsuse ühiskonnas, eelkõige põgenikelaagrites, kus kirjaoskamatus tase on järsult langenud; rõhutab naiste kesket rolli Lääne-Sahara institutsioonide korralduses ning nende suurt osalust otsustamisprotsessi kõikidel tasanditel, alates kohalikest komiteedest ja lõpetades parlamendi ja valitsusega; juhib tähelepanu läänesahara naiste rollile rahuvalves, dialoogi edendamisel ja konflikti lahendamisel ning läänesahara ühiskonna ja struktuuride säilitamisel;
107. väljendab muret vaesuse ning põhiteenuste puudumise pärast Polisario Rinde hallatud põgenikelaagrites Tindoufi lähistel, eeskätt arvestades toitumist, tervishoidu ja joogivee kättesaadavust; peab kiiduväärseks humanitaarabi, mida EL osutab humanitaarabi ja kodanikukaitse peadirektoraadi kaudu Tindoufi põgenikelaagritele; kutsub rahvusvahelisi osalejaid sellegipoolest üles abi tõhusamalt suunama, koordineerima ja koondama ning vajaduse korral abisummat suurendama, et tagada humanitaarolukorra stabiilsus ja aidata laagritingimusi parandada; kordab ÜRO eriraportööri soovitusi sobivate eluasemete kohta, mille kohaselt tuleb eesmärgi täitmiseks sellesse suunata piisavalt rahvusvahelist rahastamist; märgib siiski ära laagrite toimivad juhtimissüsteemid ning tunnustab kodanikuühiskonna aktiivset esindatust, mida mõlemal juhul iseloomustab naiste arvukas osalemine; tunnustab ka nappidele ressurssidele vaatamata haridusele pandud sotsiaalset rõhku; täheldab siiski selge dokumentatsiooni puudumist laagrites elavate inimeste täpse arvu kohta; kutsub Polisario Rinde ametiasutusi vajaduse korral koos Alžeeria abiga viima läbi korrapäraseid loendusid või ametlikke registreerimisi või lihtsustama nende läbiviimist;
108. väljendab muret, et vaesus Tindoufi laagrites, mida võimendab paljude põgenike jaoks pikaajaliste väljavaadete puudumine, muudab põgenikud haavatavaks religioossete fundamentalistlike uskumuste kaudu toimuva radikaliseerimise suhtes; tuletab meelde noorte kuritegelikesse ja terroristlikesse võrgustikesse värbamise ohtu ning juhib tähelepanu piirkonna nõrkadele piiridele, mis võivad lihtsustada Põhja-Malist ja mujalt pärit džihaadirühmituste sügavamale laagritesse tungimist; mõistab hukka kolme Euroopa abitöötaja röövimise Rabouni põgenikelaagrist 2011. aasta oktoobris; rõhutab seetõttu laagrite turvalisuse ja julgeoleku tagamise suurt olulisust; kutsub Alžeeria ametivõime üles täitma oma kohustust leevendada inimõigustega seotud olukorda Tindoufi laagrites; väljendab täielikku toetust ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti programmile, mille eesmärk on edendada usalduse suurendamist, hõlbustades Tindoufi ja Lääne-Sahara vahelist perekondade kohtumist;
109. märgib, et samal ajal, kui suure osa rahvusvaheliste vaatlejate poolt ja ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo, inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika komisjoni, Robert F.

Kennedy nimelise õigluse ja inimõiguste keskuse ja inimõigusteorganisatsiooni Human Rights Watch aruannete kohaselt on leitud vähe tõendeid süstemaatiliste ja institutsiooniliste inimõiguste rikkumiste kohta põgenikelaagrites, on mitmed osalejad, sealhulgas Maroko valitsus, Maroko valitsusvälised organisatsioonid ja mõned endised Tindoufi elanikud väitnud, et Polisario Rinde ametivõimud piiravad elanike sõna- ja liikumisvabadust; märgib, et Polisario eitab jõuliselt selliseid süüdistusi ja kinnitab valmisolekut teha koostööd ÜRO inimõiguste eest vastutavate organitega; kutsub seetõttu Polisariot üles võimaldama sõltumatutele inimõiguste vaatlejatele täielikku, regulaarset ja piiranguteta juurdepääsu laagritele ning nõuab, et kõiki süüdistusi rangelt uuritaks;

110. tervitab jõupingutusi Lääne-Saharas väidetavaid inimõiguste kuritarvitamisi kajastava dokumentatsiooni parandamisel, eelkõige ÜRO poolt tunnustatud Maroko riikliku inimõiguste nõukogu (CNDH) institutsiooni kaudu, mille kontorid asuvad Laâyounes ja Ed Dâkhlas; märgib CNDH positiivset tööd ja kutsub Maroko valitsust üles aitama tugevdada selle sõltumatust ja volitusi ning tagama nõukogu soovitude rakendamist; ergutab CNDHd suurendama jõupingutusi suhete saavutamiseks Maroko võimu suhtes vaenulike läänesaharalastega ning tagama kaebuste suhtes asjakohaste järelmeetmete võtmine; väljendab heameelt selle üle, et Maroko kiitis 2012. aastal heaks kolm viiest ÜRO inimõiguste nõukogu soovitusest, mis käsitlevad inimõiguste olukorda Lääne-Saharas, ning kutsub Marokot üles kiitma heaks ülejäänud kaks soovitust; väljendab lisaks heameelt Maroko kutsete üle rahvusvahelistele ajutistele delegatsioonidele, sealhulgas ÜRO erireportöörile piinamise küsimustes, ning asjaolu üle, et need kutsed võeti vastu; ergutab Maroko ametivõime lubama riiki muude rahvusvaheliste organite, näiteks inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika komisjoni ja Euroopa Parlamendi teabekogumissioonid; nõuab tungival, et kõik asjaomased pooled jätkaksid sellist koostööd ÜRO inimõigusteorganisatsioonidega; toetab MINURSO-RPRK (Rahvusvaheline Punase Risti Komitee) ametliku missiooni loomist Fadret Leguiaa piirkonda, et jätkata säilmete väljakaevamist ja tagastamist predele pärast ühishaudade avastamist Baskimaa ülikooli uurimisrühma poolt;
111. märgib sellegipoolest tõsiseid ja vaidlusi tekitavaid süüdistusi nii Maroko kui ka Polisario ametivõimude vastu; tuletab meelde, et ÜRO peasekretär rõhutas hiljuti inimõiguste olukorra sõltumatu, erapooletu, kõikehõlmava ja pikaajalise jälgimise vajadust nii Lääne-Saharas kui ka laagrites; märgib sellega seoses, et ÜRO ei täiendanud 2013. aasta aprillis MINURSO mandaati, et lisada sellesse inimõiguste mõõde; julgustab ÜROd seda tegema või palub vastasel korral luua uus, alaline ja erapooletu inimõigusteorgan, kes jälgiks inimõiguste üldist olukorda ja esitaks aruandeid selle kohta ning uuriks üksikisikute kaebusi; palub, et nimetatud organ jälgiks Lääne-Sahara Maroko kontrolli all olevat osa, Tindoufi laagreid ja muid Polisario Rinde kontrolli all olevaid territooriume;
112. ergutab Maroko ja Alžeeria valitsusi arendama edasi ja tõhustama oma poliitilist dialoogi parema piirkondliku dünaamika, piirkonnas pingete suurenemise ärahoidmise ja laiemal rahvusvahelisel üldsuse heaolu nimel;
113. nõuab, et liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident ning ELi inimõiguste eriesindaja pakuksid Maroko ametivõimudele ja Polisario Rindele Lääne-Saharas ja Tindoufis inimõigustealaseid koolitusprogramme, mis oleksid suunatud politseile ja muudele julgeolekutöötajatele, kohtunikele,

kohalikele haldustöötajatele, meediatöötajatele ja kodanikuühiskonna organisatsioonidele ning tugineksid Maroko algatatud demokraatia, õigusriigi ja inimõigustealastele poliitilistele reformidele, ilma et see piiraks Lääne-Sahara konflikti suhtes poliitilise lahenduse kokkuleppe leidmist, vaid püüaks seda kokkulepet soodustada;

o
o o

114. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ja komisjoni asepresidendile, ELi inimõiguste eriesindajale ja ELi eriesindajale Sahelis, ELi liikmesriikidele, Saheli riikide, Maroko ja Alžeeria valitsustele ja parlamentidele, Polisario Rindele, ÜRO peasekretärile ja ÜRO Julgeolekunõukogule, ÜRO inimõiguste ülemvolinikule, Aafrika Liidu eesistujale ja komisjoni peasekretärile ning ECOWASi eesistujale ja komisjoni presidendile.